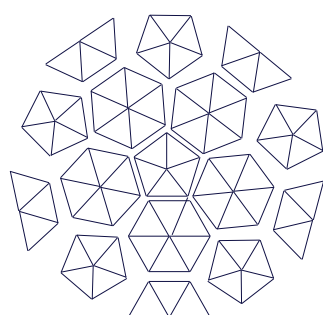

Göteborgs
Stad

Barn & ungas

**perspektiv på
Göteborgs Stads förslag till ny
översiktsplan**

FÖRORD

Den 1 januari 2020 blev barnkonventionen svensk lag, vilket snart är ett år sedan. Det är då glädjande att veta att Göteborgs stad tidigt tagit höjd för barns rättigheter. Som en av de första kommunerna i landet, implementerades för tio år sedan, ett arbetssätt för barnkonsekvensanalyser och sociala konsekvensanalyser i stadens förvaltningar.

Och nu är det dags att presentera ännu ett steg på vägen! Rapporten du har framför dig beskriver hur stadsbyggnadskontoret och kulturförvaltningen tillsammans har arbetat med barns perspektiv på Göteborgs nya översiktsplan. För första gången på 400 år har barn och unga haft möjlighet att lämna synpunkter på den riktigt långsiktiga utvecklingen av staden.

Göteborg växer och det som bedöms som mest troligt är att Göteborg behöver ta höjd för ungefär 250 000 nya invånare fram till 2050. Det är i de tidiga planeringsskedena som det finns störst utrymme att påverka, och därför är det viktigt att även barn och unga ges möjlighet att delta. I Göteborgs stad ska alla barn få sina rättigheter tillgodosedda, ha möjlighet till inflytande och kunna vara delaktiga i att forma staden, samhället och sina egna liv.

Rapporten beskriver hur nära 250 barn i åldrarna 8-17 år från hela staden fått komma till tals inom arbetet med översiktsplanen. Det pedagogiska arbetet har genomförts i skolan med stöd av en arkitektur- och en designpedagog. Arkitekturpedagogik är en modell för hur barn och unga kan komma till tals i stadsplanering och gestaltning på egna villkor.

I rapporten kan du läsa om hur Göteborg kan utvecklas till en nära, sammanhållen och robust stad, med jämlik tillgång till stadens resurser, utifrån barn och ungas perspektiv. Du kan läsa om hur barn och unga tycker att staden ska planeras, och hur detta stämmer överens med översiktsplanens intentioner, samt förslag på hur vi kan fortsätta att arbeta för en stad med ett tydligt barnperspektiv, som inkluderar barns egna perspektiv.

Vi vill avsluta med ett hjärtligt tack till alla barn och unga för det arbete som de tillsammans med sina pedagoger lagt ned. Vi vill även rikta ett tack till de ungdomsorganisationer som vi samtalat med under den här tiden.

Göteborg i december 2020

Henrik Kant, Stadsbyggnadsdirektör

Anna Rosengren, Förvaltningsdirektör Kulturförvaltningen

INNEHÅLL

FÖRORD.....3

1. INLEDNING..... 6

Vad är en översiktsplan	8
Barn och ungas plats i staden	8
Barn och ungas perspektiv i planeringen	10
Barnkonsekvensanalys	10
FN:s konvention o barns rättigheter.....	11
Arkitekturpedagogik som metod	12
Dialog och delaktighetsnivå.....	12
Så här gick arbetsprocessen tillt	13
Process- och tidsaxel.....	14

2. SKOLDIALOGEN..... 16

Så gick arbetet i skolorna till.....	20
Vad sa eleverna	21
Bergsjöskolan	22
Emmaskolan.....	24
Frejaskolan.....	26
Guldhedsskolan	28
Karl johansskolan.....	30
LTG - Lindholmens tekniska gymnasium.....	32
Lindåsskolan	34
Lundensskolan	36
Sjumilaskolan.....	38
Tångensskolan	40

3. BERARBETNING AV BARN & UNGAS SYNPUNKTER 42

En rapport på 263 sidor	44
Utställning på stadsmuseet	44
Sammanställninga av barn och ungas synpunkter.....	46
ÖP-bingo - återkoppling	47

4. BARN & UNGAS ÄMNESVISA	
 SYNPUNKTER	48
Gestaltad livsmiljö	50
Parker, natur och vatten	60
Mobilitet och infrastruktur.....	63
Bostäder, samhällsservice och teknisk försörjning	69
Näringsliv och handel	77
Hälsa och säkerhet.....	79
5. SYNPUNKTER FRÅN STADENS	
 UNGDOMSORGANISATIONER	82
5.1 Ungdomsfullmäktige.....	84
5.2 Ungdomsråd.....	87
Östra Göteborg	90
Västra Göteborg	92
Majorna Linné.....	94
Hisingen	96
5.3 Power to the youth	98
5.4 Passalen.....	101
6. FORSATT ARBETE	104
Vilken påverkan har barn och ungas synpunkter haft?	106
Hur tar vi omhand barn och ungas synpunkter	107
Reflektioner om arbetsprocessen.....	108

1. INLEDNING

För första gången i stadens 400-åriga historia har barn och unga varit med och bidragit med kunskap, erfarenheter och synpunkter till en ny översiktsplan - hur staden bör formas på lång sikt, ÄNTLIGEN!

I denna rapport beskrivs processen och resultatet av dialogen, och rapporten är uppbyggd så att varje läsare själv skall kunna välja om man snabbt vill få en överblick över sammanfattningar och resultat - eller om man vill läsa mer fördjupat. För den som ytterligare vill studera processen i skolorna finns en längre rapport som beskriver detta arbete mer ingående.

Emma Strödes verk Nikes Göteborg
Foto: Frida Winter

VAD ÄR EN ÖVERSIKTSPLAN?

En översiktsplan ska beskriva hur och till vad stadens mark och vatten ska användas. Översiktsplanen ska föreslå hur den redan byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras, och svara på hur vi kan bygga tillräckligt många bostäder nu och framöver, som passar alla som bor och vill bo i staden. Översiktsplanen ska beskriva hur det som kallas riksintressen tas omhand, det vill säga områden i staden med viktiga värden och kvaliteter för hela Sverige. Det kan till exempel vara områden med värdefull natur och friluftsliv. I översiktsplanen ska det framgå hur kommunen ska följa de miljö kvalitetsnormer som finns. Ett exempel på det är att det finns gränsvärden för till exempel utsläpp från trafik i luften. I översiktsplanen ska hänsyn tas till olika lagar, som till exempel Barnkonventionen som är svensk lag sedan 2020, nationella, regionala och kommunala mål och planer med mera. I Göteborgs stads program för en jämlik stad står det till exempel att barn och unga ska kunna påverka sin fysiska miljö och formandet av staden.

BARN & UNGAS PLATS I STADEN

Barns platser i staden, och plats för lek har drastiskt förändrats under de senaste hundra åren. Från att leka på gator, bakgårdar och i grönområden - till dagens designade och säkerhetsbesiktigade lekplatser av konstmaterial. Tillgång till yta, synen på säkerhet samt bilismens intåg i städerna har betytt stor skillnad på barns utrymme i staden.

När staden förtätas blir rörelsefrihet och tillgång till rymliga lekområden inte lika självklara, utan barnens ytor ställs mot exploateringsgrad och markvärde. Det finns gott om forskning som visar hur viktigt det är att stadsmiljön ger plats för barns lek och rörelse, och det är av yttersta vikt att denna kunskap omsätts i praktik. Grundläggande är att planering av städer syftar till att ge alla människor en god livsmiljö - även barn och unga.

*Tv: Keillers Park, barn vid dricksvat-
tenfontän, Rambergsstaden 1947.*

*Th: Två stycken pojkar på varsin flotte
i Lundbyhamnen 1950.*

Foto: Göteborgs Stadsmuseum

Foto: Göteborgs Stadsmuseum

Förskole- och skolgårdar spelar idag en allt viktigare roll för barn och unga när parker och friytor krymper och städerna förtätas. Man kan faktiskt påstå att barns möjligheter till lek på egen hand utomhus är hotad. Både på grund av brist på utrymme men också genom allt mer kontroll av var barn är och vad de gör. Föräldrar har blivit mer oroliga, inte bara för att trafiken ökar, utan också för att tilliten till andra människor minskar. Förskole- och skolgården blir då för många barn den enda plats där de kan leka och röra sig fritt.

När det gäller friyta för barn och unga är Boverket den myndighet som bevakar lagstiftning i samband med samhällsplanering och byggande. Men det är upp till kommunerna själva att bestämma vilka krav som anses vara tillräckliga för en förskole- eller skolgård. Boverket rekommenderar att varje barn ska ha 40 kvadratmeter att röra sig på i förskola och 30 i grundskola. (I Göteborg är rekommendationerna 35 kvadratmeter för förskola, 20 kvadratmeter för F-3 och för årskurs 4-9 15 kvadratmeter). Hela gården bör vara minst 3000 kvadratmeter stor. Måtten är framtagna utifrån kunskap om barns lek- och rörelsebehov och om det slitage som uppstår. Särskilt hårt slits växter som träd, gräs och buskar, som många barn tycker om att leka i, om gården är för liten.

Statistiska centralbyrån visar dock att det idag finns en tydlig trend att förskolegårdar och skolgårdar blir allt mindre. För att försöka uppnå tillräcklig friyta placeras lekgårdar på tak och nya förskolor och skolor placeras intill parker som kan räknas in i gårdsytan. Boverket slår fast att dessa lösningar ska ses som komplement till en egen gård, men att de inte ersätter den, då de inte uppfyller tillräckligt goda lekkvaliteter.

”Brist på yta för lek är i princip omöjligt att lösa i efterhand, då marken redan blivit bebyggd”.

*LEK -Design för lek i staden

Båda bilder nedan: Barn och ungas plats i staden har förändrats över tid. Bilismens intåg i städerna, synen på säkerhet, och tillgång till yta har gjort att barn och ungs förutsättningar för lek och möten idag ser annorlunda ut. Genom praktisk tillämpning av kunskap och kontinuerlig dialog med målgruppen kan Göteborg utvecklas så att barn och unga kan vara med och forma den framtida staden och bidra med kunskap, behov och erfarenhet.

Foto: LoBirgersson

Foto: Graf

BARN & UNGAS PERSPEKTIV I PLANERINGEN

För att involvera barn och unga, eller andra grupper som normalt sett står utanför stadsutvecklingen, så behöver det skapas bra förutsättningar. Det handlar om att få upp ögonen för ett område, att få kunskap, verktyg, tid för att reflektera och uttrycka sina synpunkter. Det handlar inte om att ”tanka av” idéer eller att ”plocka russin ur kakan” utan att se till helheten, och att arbeta med ett ömsesidigt lärande där barnen som deltar i ett projekt får ut minst lika mycket som stadens tjänstepersoner och andra som är involverade. Det betyder att arbete och metod måste vara relevant för de som deltar och anpassas så att det blir tillgängligt.

Den vanliga rutinen i stadsplaneringsprocesser är att medborgarna har möjlighet att lämna synpunkter inför ett samråd. Det betyder att man redan måste vara initierad och ha kunskap om dessa processer, för att ha möjlighet att lämna sina förslag. När det handlar om att involvera barn och unga i stadsutveckling behöver man arbeta på ett annat sätt, något som vi hoppas skall framgå i rapporten.

Det är i tidiga planeringsskedet som det finns störst möjlighet att påverka, men det tar lång tid innan man ser effekten av deltagarnas engagemang. Ju närmare planens slutskede man kommer desto mindre är möjligheten att påverka resultatet, men det går såklart snabbare att se en eventuell påverkan.

Översiktsplanen är ett av de viktigaste styrdokumenterna när det handlar om stadsutveckling på lång sikt. Planen tar sikte på flera decennier framåt i tiden och kommer att påverka alla som bor i staden på ett eller annat sätt. Att ta fram en översiktsplan är ett komplext arbete, och det har därför varit viktigt att utveckla ett arbetssätt som skapar goda förutsättningar att involvera barn och unga i detta arbete. I denna process har vi haft möjlighet att arbeta både med kvalitet och kvantitet för att kunna bilda ett bra underlag.

Barn och unga har utifrån sitt perspektiv och sina erfarenheter, viktig kunskap om den byggda miljön som behöver tas till vara. Men det är viktigt att tänka på att barn och unga inte utgör en homogen grupp. Barn och unga har olika åldrar, kön, behov, erfarenheter och kunskaper, och därför ska vi, så snart vi gör något som på något sätt berör barn, tänka efter vad som är bäst för det enskilda barnet. En förutsättning för att förstå barns perspektiv är att ge barnet möjlighet att bidra med sina egna erfarenheter och sina egna idéer.

BARNKONSEKVENSANALYS

I Göteborg stad finns arbetssätt för att barnperspektiv i planeringen. Barnkonsekvensanalys (BKA) är ett arbetssätt, en analysmodell och ett processtöd och ska användas i samverkan inom staden. Modellen används för att få ökad kunskap om platser som ska förändras och för att identifiera viktiga sociala aspekter som behöver tas om hand i planarbetet. BKA görs för att utveckla barnperspektivet och barns eget perspektiv i stadsutvecklingen och därmed förbättra beslutsunderlaget och möjliggöra för delaktighet i olika planeringsskedet. Att utgå från ett barnperspektiv syftar till att tillgodose barnens behov och se till att barnens rättigheter tas till vara. I skriften BKA står att läsa: *”Hur har ni samlat in och tagit hänsyn till barn och ungas synpunkter och kunskaper”* – vilket innebär att staden ska föra dialog med barn.

FN:S KONVENTION OM BARNS RÄTTIGHETER

Barn och unga har idag inte någon rösträtt, och kan därmed heller inte påverka samhällsutvecklingen genom våra ordinarie demokratiska system. Men barn och unga har rättigheter. Barnkonventionen, som är lag sedan 2020, beskriver tydligt att barnets rättigheter i samhället skall säkerställas. Barnkonventionen slår fast i sina grundprinciper att alla barn är lika mycket värda och att barnets bästa ska komma i främsta rummet i alla beslut som rör barn. Alla barn har rätt till liv och utveckling, och barn har rätt att uttrycka sina åsikter och, med hänsyn till ålder och mognad, få dem beaktade i alla frågor som berör dem. Det är framförallt kommuner och regioner som har ansvar för många av de frågor som direkt rör barn och unga och som avgör hur väl Sverige lever upp till barnkonventionens principer och krav. Barn och unga berörs i allra högsta grad av beslut i frågor gällande stadsplanering.

Att barnkonventionen blev svensk lag den 1 januari 2020 innebär ett förtydligande av att domstolar och rättstillämpare ska beakta de rättigheter som följer av konventionen. Offentliga aktörer som stat och kommun samt privata aktörer som utför tjänster åt det allmänna, är skyldiga att följa konventionen. I november 2020 överlämnades en utredning till regeringen, en kartläggning av hur svensk lagstiftning och praxis överensstämmer med barnkonventionen, (SOU 2020:63). Utredningen bedömer att lagstiftning och praxis till största del överensstämmer, men det finns några undantag av relevans för stadens arbete med barns rättigheter. Bland annat har utredningen sett att det inom verksamheter finns en uppfattning att yngre barn inte kan uttrycka sina åsikter och att det närmast är skadligt för dem att göra det. Andra upplever att det är svårt att i sin yrkesroll prata med barn, eftersom de inte har någon vana vid det.

Under 2019 gjordes en kartläggning av hur Göteborgs stad arbetar med barnkonventionen och i juni 2020 gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en staden-övergripande barnrättsplan, där samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att upprätta årliga barnbokslut. Det kan vara ännu ett steg på vägen till en mer barnvänlig stad.

De fyra grundprinciperna i barnkonventionen:

Artikel 2 Alla barn är lika mycket värda. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3 Barnets bästa ska komma i första rummet.

Artikel 6 Alla barn har rätt till liv och utveckling.

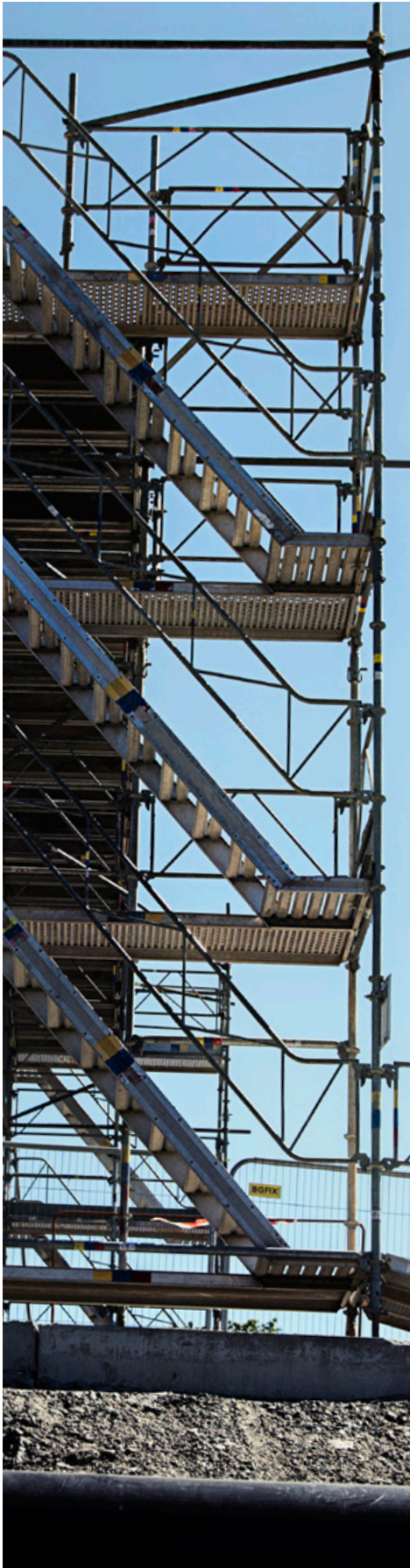
Artikel 12 Alla barn har rätt till att uttrycka sina åsikter. Vuxna ska lyssna, beakta och återkoppla till barnet.

Ytterligare en viktig artikel för barnperspektiv och planering är:

Artikel 31 Barn har rätt till lek, vila och fritid.

Läs hela barnkonventionen här: <https://www.barnombudsmannen.se/barnombudsmannen/barnkonventionen/konventionstexten/>

ARKITEKTURPEDAGOGIK SOM METOD

Arkitekturpedagogik handlar om att ge verktyg att upptäcka och tolka sin närmiljö, få kunskap om den byggda miljön och planeringsprocessen så att barn och unga nu och framåt kan vara med och påverka den. Arkitekturpedagogik möjliggör konstruktiva samtal om stadsutveckling och erbjuder metoder att arbeta med demokrati i praktiken. Genom arkitekturpedagogik kan barn och unga göras delaktiga i en specifik form av medborgardialog som gör det möjligt för barns perspektiv att komma in i planeringsprocessen.

En arkitektur- eller designpedagog är en utbildad arkitekt eller designer med en särskild kompetens att arbeta med barn och unga i medskapandeprocesser. Arkitektur- eller designpedagogen har kunskap om arkitektur, planering och designprocessen och samarbetar ofta med lärare och pedagoger. Arkitekturpedagogen är en länk mellan barn och planerare.

DIALOG & DELAKTIGHETSNIVÅ

Varför skall barn och unga vara med i stadsplaneringen? Förutom det uppenbara skälet att det skapar möjlighet att bygga bättre städer med en bred och unik kunskap från barn och unga, så har barn och unga liksom alla andra rätt att uttrycka sig och påverka i frågor som rör dem själva. Det fastslås tydligt i lagar och styrdokument, som tidigare nämnts barnkonventionen, men även skollagen, samt läroplaner för förskolan, grundskola och gymnasieskola med flera. Men begreppet delaktighet är som uttryck vagt, och kan betyda väldigt olika saker för olika människor. Det är därför viktigt att tidigt få klarhet i vilken nivå av delaktighet man talar om.

Det finns idag ett antal modeller och verktyg för att definiera och beskriva barns delaktighet och inflytande i ett projekt eller i specifika situationer. Två kända exempel är Roger Harts ”Delaktighetsstege” och Harry Shiers ”Vägar till delaktighet”. Gemensamt för dessa modeller är att de handlar om nivåer av deltagande i en skala. Det kan handla om allt från självinitierade och genomdrivna projekt till ren manipulation där barn och unga används i reklamsyfte. Det är därför viktigt att det från början finns en plan för hur man arbetar med delaktighet och att man har en förväntan som stämmer överens med verkligheten. Det är inte alltid så att det är bäst per automatik att befinna sig längst upp på delaktighetsstegen, men det är bra att förstå var man befinner sig på stegen och vad intentionerna med att involvera de unga är.

I inledningen av detta projekt beslutades att barn och unga skulle ha en konsulterande roll. Vuxna har initierat projektet och fattar besluten, men underlaget från barn och unga ligger tillsammans med annat material till grund för beslut och redovisas på ett tydligt sätt.

SÅ HÄR GICK ARBETSPROCESSEN TILL

En arbetsgrupp bestående av medarbetare från stadsbyggnadskontoret och kulturförvaltningen bildades. Gruppen tog fram ett arbetskoncept tillsammans med en arkitektur- och en designpedagog. Kulturförvaltningen stod för att kontakta skolor som ville delta i projektet. Ansvariga lärare bjöds in till en introduktion, och planering skedde tillsammans så att projektet i möjligaste mån kunde anpassas efter skolornas planering, och bli en tillgång i den ordinarie undervisningen. En test av vårt arbetskoncept genomfördes på ett antal elevgrupper, och konceptet utvärderades och reviderades.

Workshopserien med arkitektur- och designpedagogerna startade i skolorna och innebar tre tillfällen per klass. Under det första workshoptillfället introducerades projektet och ett arbete som handlade om barnens relation till platser i sitt närområde genomfördes. Under workshop två och tre arbetade eleverna med olika case som utgick ifrån översiktsplanens då gällande övergripande strategier tät, grön och blandad. Arkitekturpedagogerna sammanställde arbetet i en rapport som ligger till grund för det fortsatta arbetet med barns perspektiv på den nya översiktsplanen. Återkoppling till de unga skedde vid två tillfällen. Under den första återkopplingen, terminen efter att projektet genomförts, ställdes barnens arbeten ut på Göteborgs stadsmuseum dit alla skolklasser bjöds in. På plats fanns bland annat projektledarna för översiktsplanen. Arkitekturpedagogerna bjöds in till översiktsplanens projektgrupp för att berätta om sitt arbete.

I det fortsatta interna arbetet, valdes i överenskommelse med projektledningen, att använda kapitlet Tematiska inriktningar i det pågående arbetet med översiktsplanen att stämma av barnens synpunkter mot. Arkitekturpedagogernas rapport komprimerades och sammanställdes i en kortare text kallad *Barn och ungas synpunkter*, för att stödja projektgruppen att lättare ta till sig barnens synpunkter. *Barn och ungas synpunkter* presenterades för projektgruppen och vi genomförde en kortare workshop tillsammans. Ansvariga i projektgruppen fick därefter efter en tid att svara på hur de ställde sig till barnens synpunkter. Ytterligare en återkoppling med eleverna genomfördes drygt ett år efter att arkitekturpedagogerna arbetat på skolorna. Detta eftersom vi komprimerat barnens texter och vi ville vara säkra på att vi fått med allt det som de unga tyckte var viktigt. De flesta eleverna ansåg att vi tolkat deras synpunkter korrekt, men i några fall behövde sammanställningen justeras eller kompletteras. *Barn och ungas synpunkter* presenteras i det fjärde kapitlet i denna rapport.

Bild Tv: Roger Hart har tagit fram en modell - i form av en stege för att definiera delaktighetsnivå.

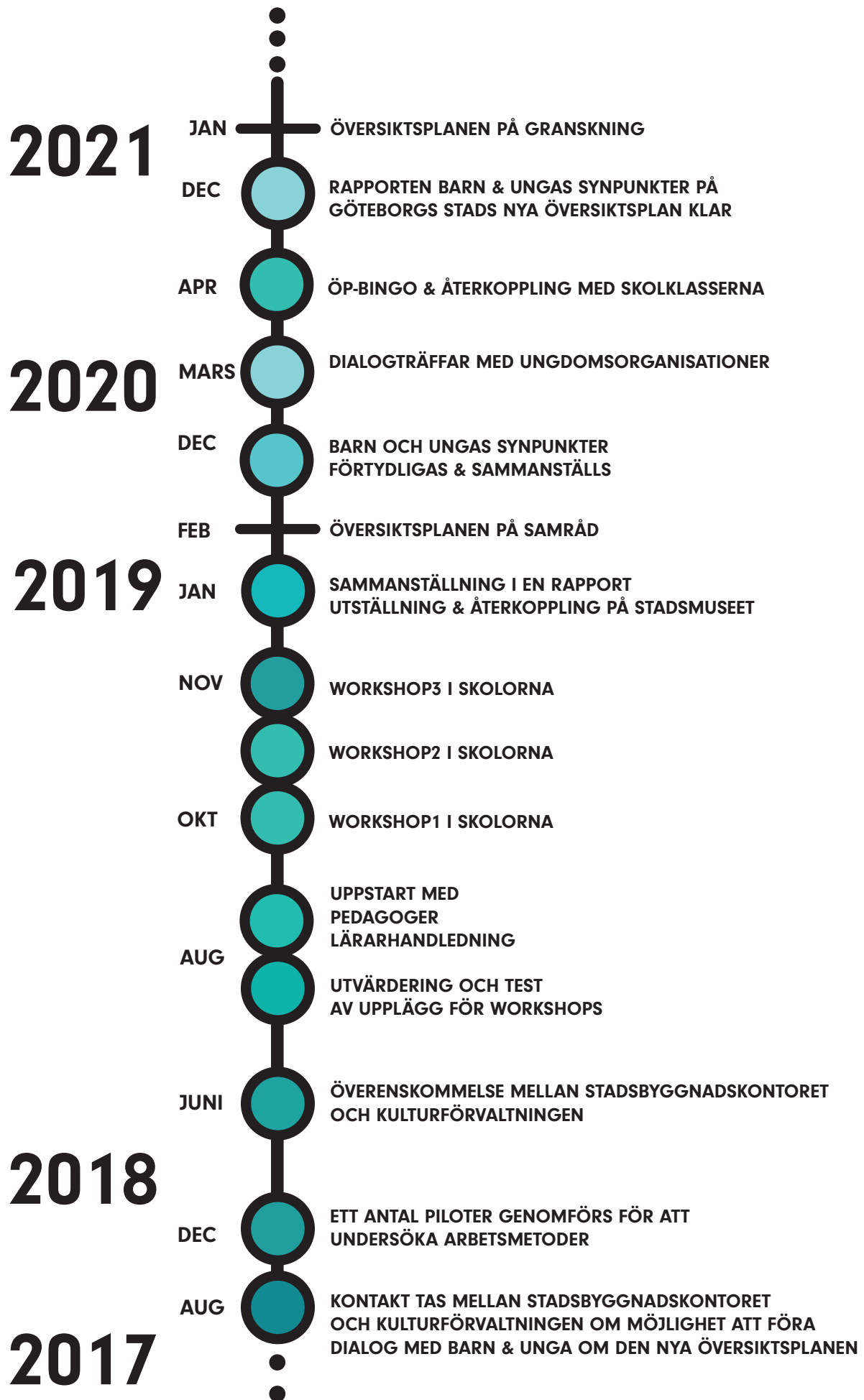
Bild Th: Kojbygge från Botaniska trädgården, medskapande med barn och unga.

Foto: Lars Jonsson

PROCESS OCH TIDSAXEL

Processen med barn och ungas perspektiv på Göteborgs Stads förslag till ny översiktsplan, har varit lång och utforskande och sträcker sig från 2017 till 2021...

2. SKOLDIALOGEN

En skolklass per stadens dåvarande tio stadsdelar har deltagit i arbetet och syftet har varit att få en så bred representation som möjligt. De elever som deltog gick i årskurs 3 till gymnasiet. Nära 250 elever har bidragit med kunskap, erfarenhet och visioner kring hur staden bör planeras på lång sikt. Workshopen har letts av en arkitektur- och en designpedagog, och i följande text beskrivs detta arbete.

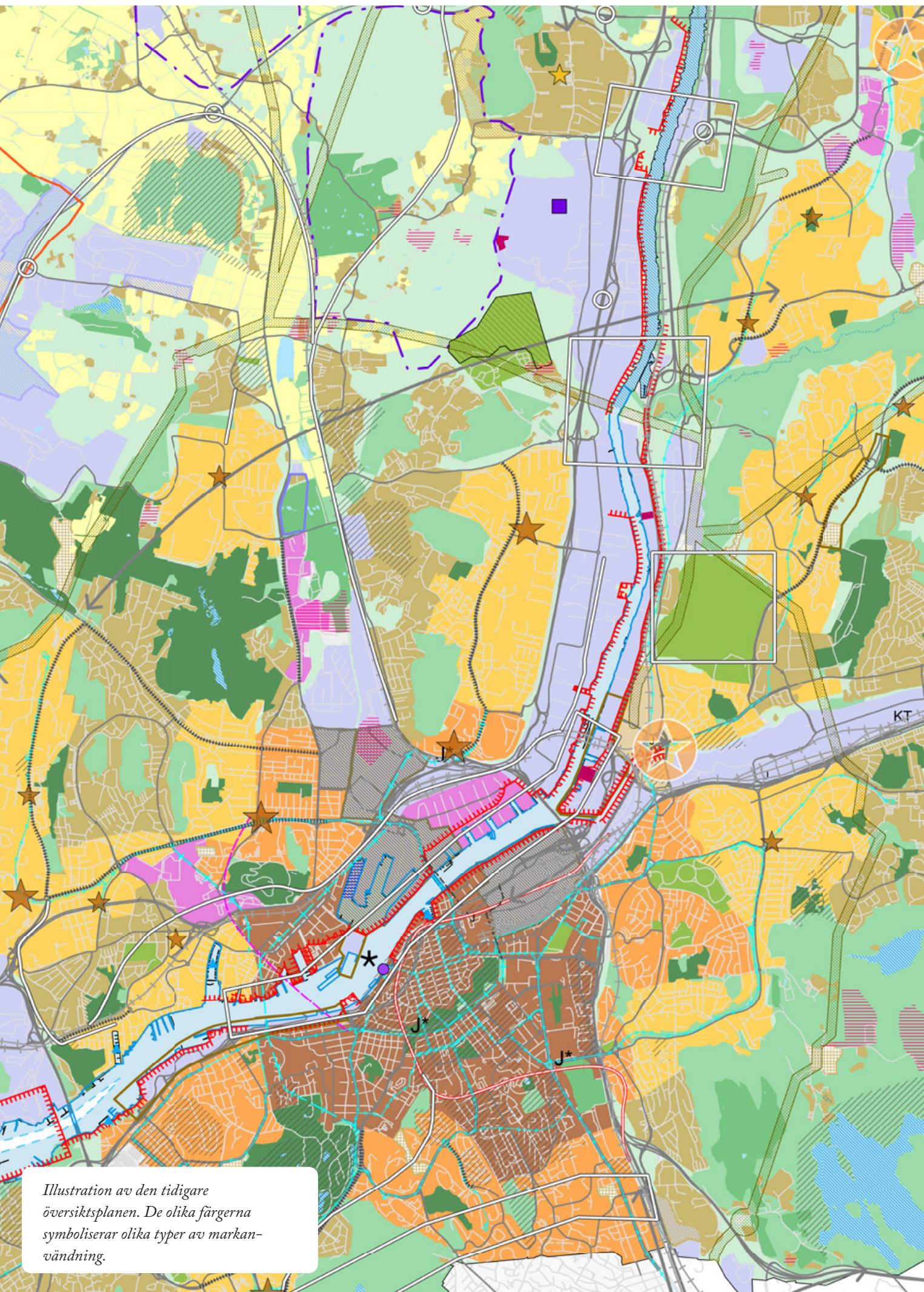
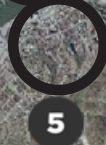
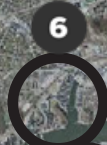
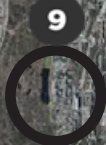

Illustration av den tidigare
översiktsplanen. De olika färgerna
symboliserar olika typer av markan-
vändning.

DELTAGANDE SKOLOR:

- 1** Bergsjöskolan
- 2** Emmaskolan
- 3** Frejaskolan
- 4** Guldhedsskolan
- 5** Karl Johansskolan
- 6** Lindholmens tekniska gymnasium
- 7** Lindåsskolan
- 8** Lundensskolan
- 9** Sjumilaskolan
- 10** Tångensskolan

SÅ GICK ARBETET I SKOLORNA TILL

Som nämnts tidigare anlätades en arkitektur- och en designpedagog, och de har med stöd av oss i arbetsgruppen utvecklat metoden i detta projekt. I arbetets startskede var rubrikerna för översiktsplanens övergripande strategier tät, grön och blandad, vilket projektet valde att utgå ifrån, för att ge realistiska utgångspunkter att förhålla sig till och ha synpunkter utifrån. Under processens gång har namnen på strategierna ändrats till nära, sammanhållen och robust och arbetet har anpassats utifrån det.

Som ett första steg bjöds lärarna in till en introduktion och presentation av projektet och av en lärarhandledning. Syftet med detta var att projekt i största möjligaste mån skulle anpassas efter skolornas schema och planering, så att projektet skulle bli en tillgång i den ordinarie undervisningen.

För att ytterligare undersöka vår arbetsmodell och om upplägget skulle fungera, så genomfördes en test på ett antal elevgrupper i samband med den demokratidag som arrangerades av stadsdelen Majorna Linné i augusti 2018. Efter utvärdering och revidering så var det sedan dags att starta workshopserien där arkitektur- och designpedagogen träffade barnen vid tre tillfällen i skolorna.

Det första workshopstillfället handlade om att få en introduktion till projektet och att fördjupa diskussionen kring elevernas egna platser i staden - där de utgick ifrån sig själva och sitt hem, till grannskap och stadsdel.

Under de andra och tredje workshopstillfällena fick eleverna arbeta i stadsutvecklingsgrupper. Här samlades elevernas tankar och idéer utifrån de då gällande övergripande strategierna tät, grön och blandad. Men vad betyder egentligen dessa begrepp? Vad är en tät stad - när är det lagom och när är det för tätt? Vad innebär en grön stad, och hur fungerar en blandad stad? Och vad menar vi med en blandad stad? Utifrån dessa förutsättningar identifierades ett antal utmaningar som fick ligga till grund för sex stycken olika "case" eller uppdrag, som eleverna på olika sätt försökte finna lösningar på. Genom olika kreativa arbetsmetoder och ett vidgat språkbegrepp* agerade eleverna stadsplanerare och det blev tydligt hur komplicerat och sammanslänkat allt är i stadsutvecklingsprocesser.

De olika typerna av case som togs fram var:

- Strategi Tät: Case 1: Befolkningstäthet och Case 2: Rörelsemönster/färdsätt
- Strategi Grön: Case 1: God livsmiljö och Case 2: Ekologisk hållbar utveckling
- Strategi Blandad: Case 1: Funktioner och aktiviteter och Case 2: Social blandning/mötesplatser

VAD SA ELEVERNA?

I följande kapitel har vi ställt samman vad eleverna i respektive skola har för tankar och synpunkter om hur staden bör utvecklas. I texten beskrivs också de platser barnen gillar, undviker eller som de saknar i sin närmiljö.

BERGSJÖSKOLAN

Eleverna på Bergsjöskolan tycker att det i den täta staden behöver finnas närhet till förskola och skola, och det behöver finnas fler bostäder, men det får inte bli för trångt mellan husen. De föreslår färre parkeringsplatser och närhet till handel med ett varierat utbud.

För att göra vardagen lättare för barn och unga behövs det finnas fler förskolor och skolor.

Alla människor behöver känna att de är välkomna och har en plats i staden oavsett om man är rik eller fattig. Det är viktigt att det finns olika bostadstyper i staden och i stadsdelen där man bor - flerbostadshus, villor och radhus.

Eleverna vill att det skall finnas en variation av grönska i staden och för att skapa mer grönska vill de att biltrafiken minskar.

För att det skall kännas bra att röra sig under olika tider på dygnet och under olika årstider, behöver det finnas restauranger och lekplatser i nära anslutning till där man bor - så att det alltid finns människor nära och att man inte behöver åka så långt. Det får inte finnas bilar eller cyklar i närheten av lekplatserna och det behöver finnas god belysning - så att barn, unga och vuxna kan känna sig trygga.

För att alla skall kunna ta sig fram snabbt och smidigt när vi bli allt fler i framtiden, är det viktigt med effektivare kollektivtrafik med färre spårvagnsstopp. Det skall gå snabbt att resa även om man bor fysiskt långt bort - med bra vägar, spår, linjer, miljöer och hållplatser.

Eleverna vill inte att stadens miljöer upplevs som för trånga och för trafikerade (som Brunnsparken). Det behöver finnas olika ytor för olika typer av färdmedel. Gång- och cykelvägar behöver vara separerade för att det skall bli mer säkert. Det är viktigt att man omhändertar gång- och cykelvägar på ett bra sätt och för att överbrygga trafikbarriärer kan man bygga broar över trafiklederna.

Det är viktigt med parker i staden med mycket träd och buskar, för att få en grönare stad. Barn och unga uppskattar fina parker. Eleverna tycker att det är bra att skapa parker i närheten av bostadsområden, eftersom barn och unga då kan leka i parken, umgås och njuta av naturen.

När husen blir högre finns det möjlighet att spara mer friyta. Det gör att skogen runt om staden kan vara kvar. Det är viktigt att öka den biologiska mångfalden. Längs älven bör det finnas en stor park och ett naturreservat med en stor variation av växter och djur.

För att skapa platser där det händer saker och många vill vara, behöver man skapa en plats för många olika aktiviteter. Det behöver finnas platser både för fysisk aktivitet och platser för lugn och ro, och dessa platser behöver planeras så att det inte uppstår någon konflikt mellan olika människor. Alla skall känna sig välkomna och kunna vara med och påverka. Exempel på platser som förenar människor och där olika grupper träffas är: t.ex. bibliotek, vårdcentraler, fritidsgårdar, stall, kulturhus, ishallar, simhallar, biografier förskolor och skolor. Dessa platser behöver vara tillgängliga och har en socialt viktig funktion för att människor skall mötas.

Stadsdel: Östra Göteborg
 Årskurs: 5A
 Hur bor barnen?
 3 barn bor i villa
 17 barn bor i lägenhet

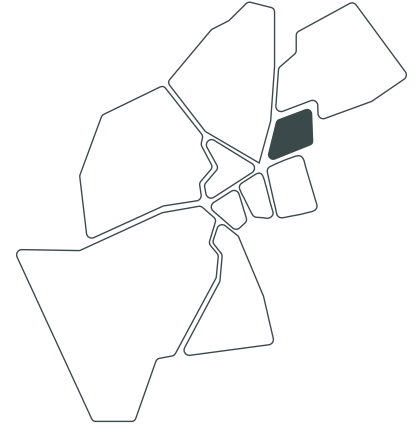

Foto: Avin Mahammad

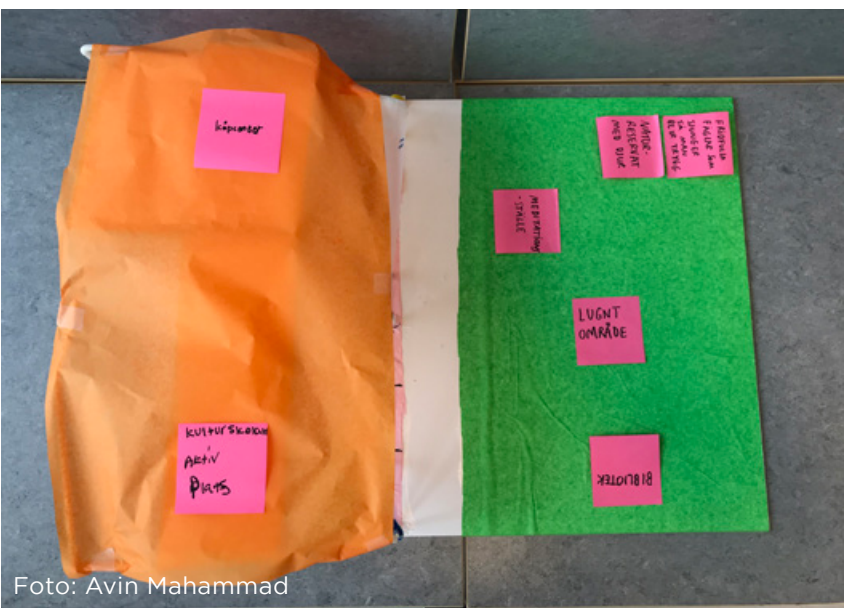

Foto: Avin Mahammad

Viktiga platser:

Fotbollsplan, lekplatsen, busshållplatsen, godisaffären, ICA, biblioteket, skolan, pizzerian och parken.

Platser som undviks:

Skog, skräpiga och otrygga platser, "bråkplatser".

Saknar:

Simhall, lekplatser, affärer, låncyklar.

Viktiga platser på barnens skolväg:

biblioteket, skolan, fotbollsplanen och ICA.

EMMASKOLAN

Eleverna på Emmaskolan menar att i den täta staden behöver det finnas fler hus och mer infrastruktur, men för att kunna få plats med förskolor, skolor, affärer och allt annat som behövs i en stad, behöver husen bli högre, för att spara mer markyta. Exempelvis kan man bygga på redan befintlig bebyggelse, men för att det skall kunna vara trivsamt får man inte bygga för tätt. Man kan bygga högre men färre hus.

Det är viktigt att det finns utrymme för grönska och växtlighet.

Det behöver finnas fler cykelvägar och olika typer av kollektivtrafik, som till exempel linbana, bussar eller spårvagnar. Eleverna vill att det skall finnas fler spårvagnar så att många människor kan ta sig fram kollektivt. Det borde finnas olika

Foto: Anna Hydén

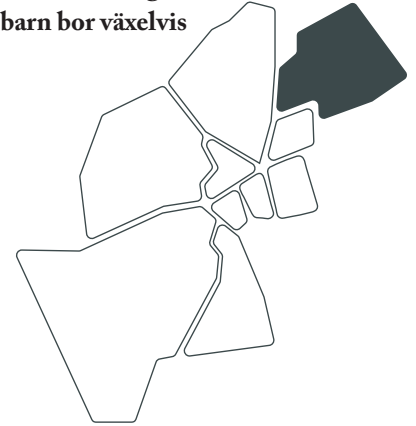

Foto: Anna Hydén

Foto:: Asbjörn Hanssen

Stadsdel: Angered
 Årskurs: 3B
 Hur bor barnen?
 2 barn bor i villa
 3 barn bor i radhus
 17 barn bor i lägenhet
 3 barn bor växelvis

vägar för olika typer av fordon. Man ska kunna cykla, åka skateboard, gå och åka bil i stan. Eleverna tycker att det behöver bli färre bilar inne i stan för att minska buller, avgaser och för att göra stan trevligare.

Det är viktigt med god belysning i staden. Många av eleverna upplever att de är mörkrädda men att det också handlar om säkerhet.

Det behöver finnas fler regn- och väderskydd, så att man kan vara utomhus även när det regnar eller snöar. Kanske kan det finnas lekplatser med tak i framtiden. Eleverna föreslår ett McDonalds-hotell för hemlösa. Där skall de som inte har en bostad kunna bo fram tills att de får ett eget boende. Det skall vara möblerat och de som bor där skall också få hjälp med mat och kläder.

Det måste finnas människor som tar hand om staden, med fler papperskorgar, planteringar och biodlingar. Vi människor är inte de enda som lever i staden, här finns också många olika växter och djur. Det är nödvändigt att den biologiska mångfalden värnas. Det behöver finnas ställen för djur att få mat. Lövhögar för igelkottar och ormar. Ställen för sjuka djur och gamla träd för insekter.

För att skapa en blandad stad där människor från olika grupper kan leva tillsammans är det nödvändigt att det finnas ett brett utbud av aktiviteter och platser som attraherar olika grupper av människor. Det är viktigt med gemensamma mötesplatser och det behöver finnas olika typer av boendeformer.

Det är betydelsefullt att det finns kaféer och platser som kan anpassas efter väderlek. Solskydd på sommaren, och uppvärmda platser när det är dåligt väder eller kallt.

En bra mötesplats för barn och unga är ett ställe där många träffas för att ha kul till exempel lekplats, parkourcenter, fotbollsplan, volleybollplan och bandy. Det kan också vara ett ställe där man kan sitta och spela spel, fika, grilla, titta på film och mysa.

Viktiga platser:

Lekplatsen, fotbollsplan, hemma hos kusiner och vänner, bibliotek, Hammarkulletorget och simhallen. Barnen cyklar främst för att ta sig fram i området.

Platser som undviks:

Sophuset och tvättstugan, en mörk backe som ingen använder, och källaren. Skogen och parkeringsplatsen nämns som läskiga under kvällstid, när det är mörkt.

Saknar:

Fler och större lekplatser, studsmatta, och fotbollsplan. Möjlighet att plantera saker själv, skateboardramp och lekland.

Viktiga platser på barnens skolväg:

Lekplatsen på Hammarkulletorget, och på Sandeslätt, samt fotbollsplan. Hammarkulletorget som samlingsplats med blandade aktiviteter; biblioteket, folkets hus för att se på film och teater, kyrkan. Det finns bikupor. Här handlar barnen frukt, godis och pizza.

FREJASKOLAN

För att få plats med allt i den täta staden menar eleverna på Frejaskolan att man borde bygga fler bostäder med fler våningar och/eller bygga på befintlig bebyggelse, för att kunna bevara natur- och grönområden. De tycker att det skall finnas fler aktiviteter för barn och unga för det skulle göra vardagen bättre för dem.

Det är viktigt att det finns närhet till butiker och handel med ett brett utbud – så att man inte skall behöva åka så långt när man behöver handla.

Bygg bort parkeringsplatser och bygg parkeringshus under marken i stället. Då kanske färre bilar brinner? Öka andelen elbussar och låt kollektivtrafiken köra på egna vägar.

God belysning är nödvändigt för att man skall kunna känna sig trygg i staden. Det viktigt att det också finnas liv i staden med längre öppettider på torget/centrum, så att människor är i rörelse. Eleverna menar att mopeder inte borde få köra runt hur som helst på kvällarna, och för att öka känslan av trygghet borde det också anordnas aktiviteter på kvällarna.

Kollektivtrafik är en förutsättning för att man lätt ska kunna röra sig i ett område. Eleverna behöver kunna färdas snabbt till olika delar i staden (och även utanför staden) med busskort. Eleverna anser att man bör satsa mer på kollektivtrafiken, med fler bussar och spårvagnar, med egna filer för att kunna ta sig fram smidigare och snabbare. Göteborg har ett kallt och regningt klimat stora delar av året, det är därför viktigt att det är lätt ta sig till kollektivtrafiken och att det är väderskyddat.

Stadsdel: Västra Göteborg

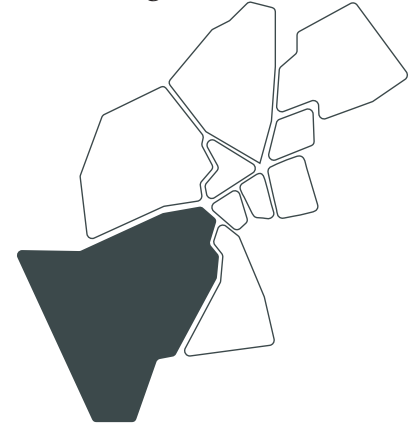
Årskurs: 8A

Hur bor barnen?

2 barn bor i villa

1 barn bor i radhus

15 barn bor i lägenhet

För att Göteborg skall bli en tryggare plats är det nödvändigt att det finns god belysning för att skapa öppna, ljusa platser och gator där man vill vara. För att stadens skall upplevas trygg behöver det också finnas en god och väl fungerande kollektivtrafik. Genom att aktivera de öppna ytorna och skapa säkra trafiklösningar menar eleverna att miljöerna upplevs som tryggare. De vill att så mycket parker och natur som möjligt sparas då dessa miljöer också bidrar till att skapa lugn och harmoni. Andra platser i staden som bidrar till detta och är viktiga möteplatser för barn och unga är bibliotek, mataffärer, butiker, kiosker, kyrkor, sjöar, fritidsgårdar, parker, bibliotek, lekplatser, idrottsplatser och spelhallar.

För att kunna få plats med grönska i den täta staden föreslår eleverna att man kan plantera träd och bygga gårdar på taken. Där skall det finnas bänkar och växtlighet så att man kan slå sig ner, samlas och ta det lugnt. Men det behöver också finnas gröna naturområden där man inte får bygga!

För att utveckla staden på ett hållbart och ekologiskt vis menar eleverna att det är viktigt att kollektivtrafiken byggs ut och är eldriven, så att biltrafiken försvinner från staden. Det är också av betydelse att trafik och kollektivtrafik har ett så litet fotavtryck som möjligt så att mer yta frigörs för grönska. Grönområden och dammar bör finnas i områden där människor bor.

Eleverna föreslår att man ska bygga mer ekologiskt hållbara hus. Att det skall vara grönt och finnas närhet till skog och sjö. Staden bör utformas så att det är nära till arbete och handel så att man inte behöver transportera sig så långa sträckor. Blanda höghus och park- och skogsområden.

För att planera och skapa platser där olika människor vill vara, behöver man rikta sig till olika åldrar och människor med olika intressen. Platser bör utvärderas. De platser som inte används behöver förändras. Alla människor är olika men för att ta reda på hur människor vill forma staden så behöver man prata med dem och få deras synpunkter.

För att skapa en blandad stad där människor från olika grupper kan leva tillsammans är det grundläggande att det finns sådant som attraherar både de som är köpstarka och de som har mindre inkomster. Det måste finnas ett utbud så att alla kan finna något i rätt prisklass.

Viktiga platser:

Fotbollsplanen, ICA och pizzerian. Därefter lågprismatbutiken, fritidsgården Tyrolen, Hemköp, Godisriket, Opalorget och Frölunda torg. Bänkar och portar är viktiga platser att mötas och umgås på.

Platser som undviks:

En skog där det inte finns något att göra och skolan. Frölunda torg nämns här, av några som inte brukar gå dit. Platser man undviker på grund av berättelser såsom Mördarskogen och det hemsökta huset.

Saknar:

En webhall/gaming center, utomhusbad, fritidsgård, bio och bowling. Platser utomhus med tak och större bänkar.

Viktiga platser på barnens skolväg: Frölunda torg, fritidsgården Tyrolen, fotbollsplan, mataffärer, Nässets badplats, McDonalds, pizzerian, och kyrkan.

GULDHEDSSKOLAN

Eleverna på Guldhedsskolan tycker att det är bra om många höghus byggs så att folk har någonstans att bo. Men det behöver finnas lekplatser så att små barn kan vara utomhus. Det behöver finnas växter, blommor och träd i staden.

När staden förtätas är det viktigt att det finns parker och att det är gång- eller cykelavstånd till skolor, bostäder, lekpark, idrottsplatser och natur.

Det är angeläget med god tillgång till kollektivtrafik, med spårvagnar, bussar, båtar, gång- och cykelbanor. Det är speciellt viktigt när man skall förflytta sig längre sträckor, som när man exempelvis skall träffa vänner, besöka bibliotek eller kanske spela bowling.

Handel med ett brett utbud behöver finnas i närheten av där en bor, och det är viktigt med gatubelysning när det är mörkt ute. Eleverna upplever att de känner sig mer trygga när det är en god belysning, när de är med vänner eller när det finns folk i närheten.

Det behöver bli färre bilar i staden. Elbilar är ett bättre alternativ för miljön än bensin- och dieseldrivna fordon, men tar upp mer plats än kollektivtrafiken. Det är grundläggande att det finns många buss- och spårvagnshållplatser i staden. Om de som bor i staden skall vara oberoende av bil är det centralt att det finns tillgång till bra grön kollektivtrafik.

Det är viktigt att stadens energiförsörjning är miljövänlig med förnybar energi, som till exempel solceller och vindkraft.

Betydelsefulla offentliga rum för barn och unga är fotbollsplaner, parker och bibliotek. Det behöver finnas platser både för rörelse och lek och platser för lugn och ro.

Det är viktigt med det gröna inne i staden. Det behöver finnas fler parker, och det går även att odla på taken.

Eleverna anser att man bör satsa mer pengar på växter i staden och att det borde finnas fler återvinningsstationer i närheten av bostäderna så att de som bor i staden i större utsträckning väljer att återvinna sitt avfall.

För att skapa platser där många olika människor vill vara så behöver det finnas ett brett utbud som tilltalar många. Om det finns en cykelpark för barn så kan det finnas en rullatorpark för äldre. Det är viktigt att det finns aktiviteter både inomhus och utomhus som funger året om och på olika tidpunkter på dygnet.

För att skapa en blandad stad där människor från olika grupper vill vara behöver det finnas olika typer av boendeformer, som radhus, villor eller lägenheter.

Parkerna ska helst vara nära hus och byggnader så att de vuxna kan hålla utkik från fönster eller balkong.

Eleverna önskar också större skolgårdar där barn får springa, leka och få energi i skolan. De föreslår också att man skall dela in skolgårdarna i delar för högstadiet, mellanstadiet och lågstadiet. De mindre barnen kan annars uppleva ett tryck från de äldre barnen när ålderskillnaden är så stor.

Foto: Sharon Raoufi

Stadsdel: Centrum
 Årskurs: 5A
 Hur bor barnen?
 3 barn bor i villa
 7 barn bor i radhus
 16 barn bor i lägenhet
 2 barn bor växelvis

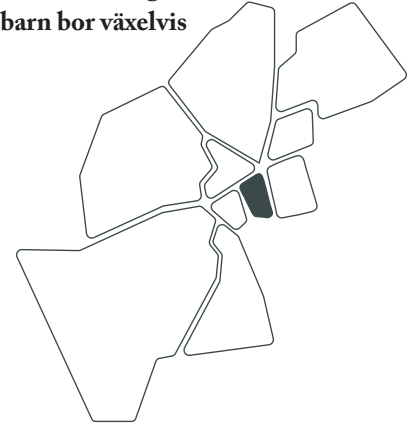

Foto: Anna Hydén

Viktiga platser:

Det egna hemmet och hemma hos kompisar. Skolan och skolgården är viktiga mötesplatser, samt biblioteket, Doktor Fries torg och godisaffären där. I barnens närmiljö finns även Universeum och Liseberg. Vidare skogen och mossen, där finns en lekpark med bra klätterträd, och en förskola dit man kan gå och leka efter att de yngre barnen gått hem. Det är viktigt med avskilda platser dit man kan gå om man är arg, ledsen eller behöver få vara ifred.

Foto: Anna Hydén

Platser som undviks: En tråkig lekplats, hus där det bor konstiga människor, en mörk läskig lägenhet, parkeringen och ett läskigt garage. Några tycker att skogen är otäck. Centrum är en plats som ogillas, på grund av trafik, att det känns otryggt, att det är för mycket folk.

Saknar: Bland annat fler bostäder, köpcentrum och museum.

Viktiga platser på barnens skolväg: fotbollsplan, Doktor Fries torg, Wavrinskys plats, Liseberg och Universeum.

KARL JOHANSSKOLAN

Elverna vill ha en trevligare stad, samtidigt som fler människor skall kunna bo här. Idag är allt utspritt – allt behöver komma lite närmare som till exempel parker, badhus, skolor, affärer och spårvagnshållplatser.

För att barn och unga, skall kunna röra sig i sitt område, eller färdas till en annan del av staden är det viktigt att det finns strikta hastighetsbegränsningar. Det behöver finnas tillräckligt med cykelbanor – så att gång-, cykel- och biltrafikanter är separerade. Det behöver finnas fler övergångsställen och tillräcklighet med vägar och filer för spårvagnar.

För att folk inte skall känna sig otrygga på kvällarna behövs mer belysning. Elverna menar att man borde satsa på säkerhet dygnet runt, med vakter och övervakningskameror.

För att ta sig fram i staden på ett bra och smidigt sätt när staden växer, så behöver det finnas linbanor mellan de viktigaste hållplatserna till exempel över Göta älv. Det behövs fler spårvagnar som går tätare så att det inte blir så fullt på kvällarna. Tunnelbana kan vara ett alternativ när man vill förflytta sig och kan byggas där det är möjligt. Det är viktigt att det är bra ljussatt och att tunnlar och passager upplevs som trevliga och mysiga.

Det behöver finnas fler grönområden som bidrar till en bättre miljö och miljöförbättringar behöver att genomföras. Områden skall utformas så att det uppmuntrar människor att röra på sig och uppskatta miljön.

Eleverna vill att alla barn skall ha möjlighet till att vara utomhus och inte bara vara inomhus framför datorn eller surfplattan - därför föreslår de fler lekplatser, djurparker och museum. Eleverna vill att det skall finnas aktiviteter och något att göra under dagarna, så att de inte bara kan vara hemma och spela spel.

För att utveckla staden på ett sätt som inte förstör miljön och är ekologiskt hållbar behöver man arbeta med återvinning. Exempelvis kan man återanvända material eller delar av hus för att bygga nya hus. Det är viktigt att vi inte överkonsumerar, utan också satsar på att återvinna vanliga saker i vardagen så som kläder eller pantburkar.

Behåll träden. De gör att det inte upplevs som lika blött och kallt. Placera träd och växtlighet så att de renar luften, dämpar vind och buller.

Viktiga förutsättningar för barn och unga är att det finns närhet till skola och förskola.

Foto: Avin Mahammad

Stadsdel: Majorna-Linné

Årskurs: 6A

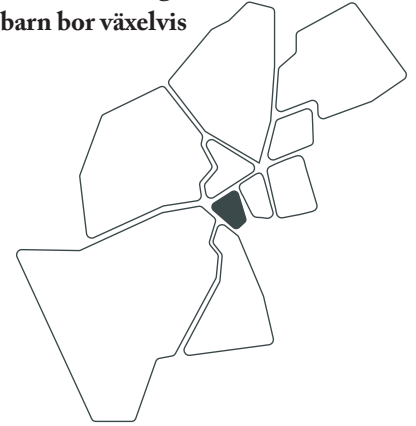
Hur bor barnen?

1 barn bor i villa

21 barn bor i lägenhet

1 barn bor i övrigt

3 barn bor växelvis

Viktiga platser:

Viktigast på fritiden är hemmiljö och hos vänner. Till ICA går många för att handla snacks och läsk, och till fotbollsplan för att spela fotboll och för att mötas. Skolan och Slottsskogen är andra viktiga platser.

Platser som undviks:

Flera lyfter skolan som negativ för att det är långa dagar, tidiga morgnar, läxor, prov, dålig mat, och att man är trött. Fotbollsplanen nämns, för att en inte gillar att spela fotboll.

Saknar:

Barnen saknar en större skolgård, större park med fler funktioner, mer blommar, kortare avstånd till badhus, vattenland med rutschkanor i Slottsskogen, utökad cykelbana så man slipper cykla på bilvägen, offentliga toaletter samt staket runt fotbollsplanen.

Viktiga platser på barnens skolväg:

Sjöfartsmuseet, Hemköp, ICA, Spårvagnshållplatserna, Slottsskogen, fotbollsplanen vid skolan och fotbollsplanen vid Majvallen. Att det finns soptunnor är positivt. I Slottsskogen har man picknick, kollar på djur, promenerar och har skolorientering.

Det måste finnas saker att göra på fritiden för ungdomar, och platser för barnen att leka på. Det behöver finnas tillräckligt med bostäder och närhet till restauranger.

För att skapa platser där olika människor vill vara, föreslår eleverna att offentliga platser skall kunna fungera som torgplatser under vissa dagar i veckan. Och för att ta reda på vilka aktiviteter som borde finnas med i en blandad stad, borde man först undersöka vilka funktioner som önskas av de som bor i staden.

För att skapa en stad där människor från olika grupper kan leva tillsammans behöver man bygga olika typer av bostäder nära varandra. Allt ifrån dyra till billiga typer av boenden, med bostadsrätter, hyresrätter, villor med mera. Det behöver finnas olika typer av skolor, men några av eleverna anser att det inte borde finnas vinster i välfärden - skolan får inte kosta pengar.

För att få platser att fungera året om och på olika tider på dygnet, är det nödvändigt att det finns saker och aktiviteter som inspirerar många olika människor. Eleverna menar att det behöver finnas belysning på natten, och idrottsanläggningar inomhus. Det är viktigt att det finns olika storlekar på mötesplatser, där det finns plats för alla åldrar.

LTD - LINDHOLMENS TEKNISKA GYMNASIUM

Eleverna på Lindholmens tekniska gymnasium menar att en behöver ta vara på de tomma ytor som finns runt stan och även inne i stan. Men om man ska lyckas att få en smidig och väl fungerande tät stad måste man lösa problemen med alla bilar i centrum. Allt fler som tidigare använt bil hela vägen in till stan, väljer idag att dagspendla sista biten kollektivt, efter det att trängselskatten införts. Därför är det viktigt att utvidga kollektivtrafiken och att även placera parkeringshus, och pendelparkeringar strategiskt, så att bilismen inne i staden minskar.

Det är viktigt att man skapar fler mötesplatser såsom torg, affärer, kaféer, bagerier och butiker med ett brett utbud. När man utvecklar staden är det viktigt att det finns olika typer av aktiviteter som tilltalar barn och unga. En tät stad är en social stad, och där måste barn och unga få möjlighet att skapa egna utrymmen, växa och kunna finna egna sociala kontakter – en fristad. Det behöver finnas möjlighet att växa upp tryggt och säkert utanför stan men med en närhet och koppling till stan.

För att underlätta barn och ungas resande och rörlighet i staden vore det önskvärt om det fanns en app som visade resor med alla Göteborgs resemedel, från gång till tåg. De reseappar som finns idag är väldigt begränsade till ett fåtal färdmedel.

I dagens samhälle blir miljön allt viktigare och eleverna tänker på utsläpp mer än någonsin. För att eliminera så mycket utsläpp som möjligt borde transportmedel som inte använder sig av fossila bränslen prioriteras. Idag finns det Styr & Ställcyklar på många platser i Göteborg. Men det vore ännu bättre om dessa cyklar var en del av en gemensam app för alla sorters resande. För att ta resande med cykel ännu ett steg framåt vore det bra om det fanns ännu fler Styr & Ställstationer i Göteborg, speciellt kring skolor.

Dagens cyklister är en relativt stor trafikfara och måste antingen skiljas helt från annan motordriven trafik eller integreras i den övriga trafiken, på ett effektivt men framförallt säkert sätt. Det skulle kunna göra barn och ungas rörlighet i staden mycket smidigare.

Hur eleverna rör sig i staden kan variera stort utifrån årstider, väderförhållanden och tider på dygnet. När det är kallt ute väljer många av eleverna att gå omvägar för att kunna gå där det är uppvärmt. Det är viktigt att det inte är för långt till hållplatser för båt, buss spårvagn med mera. I vissa fall vore det önskvärt om det fanns uppvärmda och mer skyddade hållplatser.

Eleverna upplever att det är relativt smidigt att ta sig runt i staden. För att allt skall fungera är det viktigt att färdmedlen kommer i rätt tid. Detta blir särskilt tydligt för de som bor i stadens ytterkanter eller utanför Göteborg, där det finns anslutande trafik med få avgångar. Kollektivtrafiken upplevs inte täcka in hela staden och turerna är ofta fullsatta.

Olika typer av offentliga rum som upplevs vara viktiga för barn och unga är platser där man kan ägna sig åt nöjen och sport – till exempel Liseberg och Heden. Där kan man umgås med andra och ägna sig åt saker man tycker är kul. Eleverna tycker

Foto: Avin Mahammad

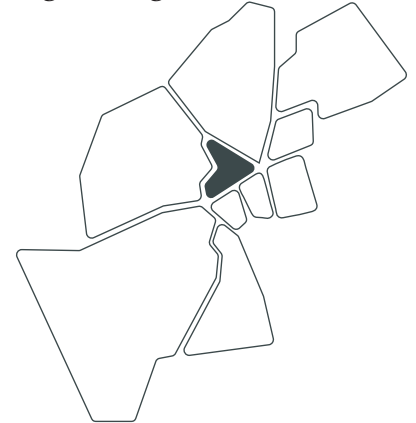
Foto: Anna Hydén

Foto: Anna Hydén

Stadsdel: Lundby
 Årskurs: Gymnasieklass 3
 Hur bor barnen?
 11 unga bor i villa
 3 unga bor i radhus
 11 unga bor i lägenhet

att Heden fyller en viktig funktion i staden som ett grönt öppet rum. Där kan olika människor träffas och umgås. Det är viktigt att det finns ett brett utbud av olika idrotter på Heden.

Om staden skall förtätas kommer det inte finnas lika mycket markyta som är tillägnad grönska som tidigare. Eleverna föreslår därför att utnyttja kala ytor på byggnader såsom väggar och tak. Där kan man till exempel plantera grönska eller göra installationer som bidrar till en grönare framtid.

Eleverna föreslår att Frihamnen skall bli en stor bilfri park, som drar mycket människor. De vill inte att det skall byggas några nya byggnader, men de byggnader som idag finns i området, skall finnas kvar men förbättras. Frihamnen med dess centrala placering är idag en oslipad diamant som har potential att bli en lugn och grön plats bredvid älven mitt inne i staden.

Eleverna menar att en blandstad behöver innehålla köpcenter där människor kan vara, fika och mötas. Ett köpcenter är ett bra sätt att locka fram olika människor. Det behöver finnas fritidsgårdar där unga kan hänga på helger och efter skolan. Det behöver finnas gym och idrottsplatser då många ungdomar vill träna och det kan vara en plats att samlas på. Biografer, fotbollsplatser och andra nöjesaktiviteter bör också finnas i en blandstad då det ger staden en gladare upplevelse. Religiösa platser, förskola och skola är även de viktiga platser i en blandstad.

Om ungdomar har stor tillgång till fria aktiviteter menar eleverna att det skulle hålla många borta från kriminalitet.

Det är viktigt att motverka segregationen. Det kan man göra genom att blanda olika typer av bostäder, såsom villor, radhus lägenheter med mera. Då människor tenderar att oftast uppehålla sig i de områden där de bor och inte besöker andra delar av staden, vore det bra att bryta detta mönster. Eleverna föreslår att skapa unika aktiviteter i olika delar av staden, med goda kollektivtrafikförbindelser för att locka människor

Viktiga platser:

Eleverna på Lindholmens tekniska gymnasium bor i olika delar av staden, och delar alltså inte närmiljö med varandra, men lyfter Nordstan (dock med förbättringspotential), Liseberg, SF Bergakungen som gemensamma viktiga platser. Avenyn, Centralen, Heden, Frölunda torg, Slottsskogen, havet, småbåtshamnen i Björlanda och Valhalla simhall nämns också.

LINDÅSSKOLAN

Eleverna på Lindåsskolan föreslår att man kan bygga på höjden, men också bygga under mark för att frigöra yta och bevara parkerna. Det kan vara skyskrapor och högre hus ovan mark och samtidigt kan man bygga under mark som t.ex. tunnelbana, tunnlar för biltrafik eller parkeringsplatser. Då kommer det att bli mer plats för människor och det kommer kunna bli grönare. Andra förslag för att bevara yta är att ha parker på taken och riva sådant som inte längre behövs. Husen bör vara minst tre våningar höga - det ger mer yta för gröna och offentliga miljöer.

I staden finns det vatten som man borde ta till vara. Exempelvis går vattnet att använda för transport, man kan åka trampbåt och färjor under sommaren och skridskor under vintern.

I staden är det nödvändigt att det finns närhet till parker och köpcenter, kaféer och handel och det är av betydelse att det är lätt att transportera sig på olika sätt mellan dessa platser.

Det borde finnas många "Styr & ställ" där man kan hyra cyklar gratis i alla områden. Eleverna föreslår även ett sjukhus som är kopplat till hotell där nära och kära kan bo.

Foto: Anna Hydén

Foto: Avin Mahammad

Foto: Mikael Levy

Olika typer av offentliga rum som är viktiga för barn och unga är lekplatser, fotbollsplaner, parker som Slottsskogen, gårdar mellan husen med bänkar, sandlådor och gungor, bibliotek, restauranger, kyrkor museum, butiker och skog. Barn och unga måste kunna röra sig, ta det lugnt och kunna ha tillgång till naturen.

En bra mötesplats är en plats som skapar sammanhållning och som kan inkludera alla barn oavsett språk, så att de börjar umgås, leka och ha kul tillsammans.

Eleverna vill ha mycket grönska och träd i närheten av skola och bostad. Parker och bostäder måste vara anpassade till alla åldrar med lekplatser, små sjöar och parkbänkar. För att alla ska ha nära till grönska ligger husen i närheten av parker som både innehåller plats för djur och natur. Det är viktigt med stadsnära odling där det går att odla mycket åtbart - i parker, eller låta plantor växa längs väggarna på husen och på takterrasserna.

Det är viktigt att utveckla staden utan att förstöra miljön och utan att påverka klimatet på ett negativt sätt. Detta kan göras genom att återvinna så mycket som möjligt och genom att finna andra ekologiska hållbara lösningar för staden. För att spara på el kan lampor laddas under dagen med hjälp av solceller, och regnvatten kan samlas in och sedan användas till bevattning.

För att man skall kunna planera för platser där det händer saker och olika människor vill vara krävs ett brett utbud, att platsen är tillräckligt stor och att man känner sig säkra på platsen. När man utvecklar staden så kommer inte alla att bli nöjda oavsett hur man än försöker. För att finna så bra lösningar som möjligt är det därför viktigt att till exempel genomföra dialoger och undersökningar för att få reda på vad människor är nöjda med eller saknar.

Det är viktigt att det finns platser för olika tider på dygnet och som är anpassade efter olika årstider och väderlekar.

Det behöver finnas bra förbindelser över älven med till exempel broar eller linbanor.

Stadsdel: Askim–Frölunda–Högsbo

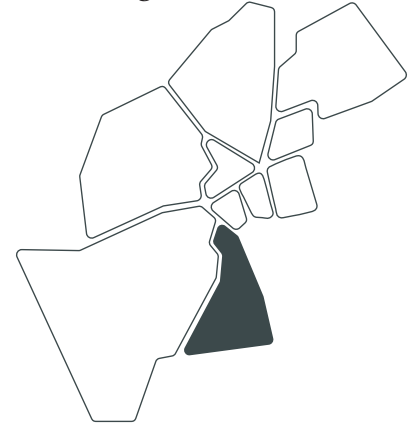
Årskurs: 7A

Hur bor barnen?

11 barn bor i villa

7 barn bor i radhus

4 barn bor i lägenhet

Viktiga platser:

Lindåshallen, havet, fotbollsplan samt hemma eller hos vänner. Bilddals park, skolan, badplatsen, stallet, Nordic wellness, ICA och Hemköp.

Platser som undviks:

Busshållplatsen, skogen och färhagen. Bilddals park undviks kvällstid då utemiljöerna upplevs som ödsliga och mörka.

Saknar:

Ett köpcenter, en crossbana, biograf, sop-tunnor, McDonalds, Pressbyrån, modern lekplats (parkour), belysning, bättre badplats, bibliotek, tennisklubb och golfbana.

Viktiga platser på barnens skolväg:

Hemköp, ICA, Lindåshallen, fotbollsplan, havet, skolan och gym.

LUNDENSKOLAN

Eleverna på Lundensskolan föreslår att man skall bygga hus och flerbostadshus närmare varandra för att få plats när staden skall förtätas. Det går också att bygga mycket under marken för att frigöra grönyta. Nära bostäderna behöver det finnas busshållplatser, affärer och parker. När parkerna ligger i nära anslutning till bostäderna kan barn ta sig till dessa på egenhand och leka. Det behöver finnas mer friyta åt barn.

När det flyttar in fler människor i ett område finns det möjlighet att lära känna fler.

För att utveckla staden och göra vardagen lättare för barn och unga behöver det vara nära till skolor, parker, badaktiviteter, busshållplatser, fotbollsplaner, idrottsplatser, lekplatser, restauranger och andra bostäder. Fritidsaktiviteterna skall vara gratis, men sköter man sig inte får man inte vara där.

Man borde sluta att använda fossila bränslen och istället använda sig av miljövänliga energikällor såsom vind, vatten och jordvärme.

I den täta staden är det viktigaste att naturen inte skadas och att man inte bygger bort den.

För att skapa en tryggare stad behöver det finnas ”alkohus” som är gratis för de som missbrukar, så att barn kan känna sig trygga. Det borde vara olagligt att dricka ofta. Det är också viktigt med god belysning i staden för att kunna känna sig trygg.

Eleverna vill att biltrafiken skall minska i Göteborg och för att man i framtiden skall kunna ta sig runt i Göteborg på ett smidigt sätt måste det vara enkelt att gå och cykla i staden. För att det skall vara säkert är det viktigt att gång-, cykel- och biltrafikanter är separerade.

Eleverna tycker att det är bra med mer kollektivtrafik. Då de får åka spårvagn själva på egenhand – kan de också röra sig mer fritt. Det är viktigt att det finns trevliga hållplatser som är välkomnande. På vintern är det kallt och ibland måste man vänta länge innan bussen eller spårvagnen kommer – då vill man kunna värma sig i en trevlig miljö.

Eleverna tycker att det är viktigt att man får plats med grönskan i den täta staden. Det behöver finnas fler träd, grönska, växter och riktigt gräs – istället för konstgräs. Barn och unga uppskattar bostadsgårdar, fina parker och de tycker att det behöver finnas fler parker som riktar sig till många olika människor och åldrar. I parkerna behöver det finnas regler så att folk sköter sig. Eleverna vill att det skall finnas mycket vatten i parkerna i form av dammar, fontäner med mera. De vill gärna kunna njuta av naturen och se djurlivet.

Exempel på funktioner och aktiviteter som är viktiga för barn och unga är parker, museum, bibliotek, djurparker. Museum tilltalar många olika grupper i samhället, och i parkmiljöerna behöver det finnas lekplatser där både barn och vuxna trivs – och samtidigt platser som inbjuder till lugn och kontemplation. Det behöver finnas mötesplatser både inomhus och utomhus för alla åldrar.

Foto: Marie Wikström

Stadsdel: Örgryte-Härlanda

Årskurs: 4B

Hur bor barnen?

2 barn bor i radhus

17 barn bor i lägenhet

1 barn bor växelvis

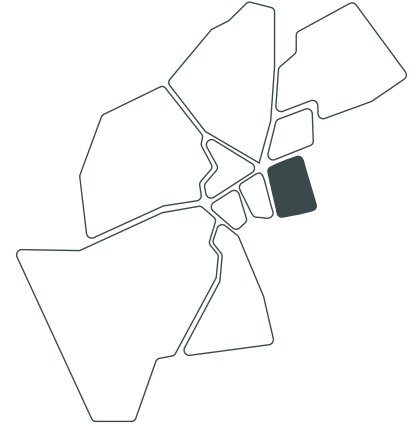

Foto: Anna Hydén

Viktiga platser:

Det egna hemmet, vänners hem och bostadsgårdar. Träd, skog, en utkiksplats, pulkabacke, gräsmattan och lekparken. Även kyrkan är en viktig plats för en del. Barnen åker spårvagn, handlar ofta på ICA och godisaffären. Flera går till kaféer eller liknande i närområdet.

Platser som undviks:

Parkeringsplatsen, ett nedgånget och trasigt parkeringshus. Barnen upplever Olskroken och Nordstan som tråkiga miljöer. Samt lekplatser för yngre barn.

Saknar:

Simhall, fontäner, bättre lekmiljöer för barn i egen ålder, skejtpark, biograf, och en forntite-butik.

Viktiga platser på barnens skolväg:

Skolgården och fotbollsplan, med flera funktioner, som till exempel mötesplats. Hänga utanför godisaffären, där det finns bänk och bord, är en viktig plats för "tjejsnack". Även busshållplatserna nämns.

SJUMILASKOLAN

För att bygga så att bostadsbristen minskar och att alla får plats i staden, anser eleverna på Sjumilaskolan, att man behöver bygga fler flerbostadshus. Det är viktigt att husen har god kvalitet och ser olika ut så att det är lättare att orientera sig i miljön. Om husen har olika färger och former minskar risken för att yngre barn går vilse. Husen behöver ha stora fönster med ljusinsläpp och balkonger.

När staden utvecklas är det viktigt att naturen och djurlivet inte kommer till skada.

För att utveckla staden och göra vardagen bättre för barn och unga behövs bättre lekplatser på alla gårdar. Gårdar är viktiga. Utan gårdar blir det tomt och tråkigt. Barn och unga spenderar mycket tid inomhus framför olika skärmar och det är därför viktigt att gårdarna inbjuder till fysisk aktivitet. Det är viktigt att entréerna till gårdarna är fina och välkomnande med växtlighet och att det finns närhet till kaféer och idrottsplatser.

Viktigt för barn och unga när de skall röra sig i sitt område eller färdas till en annan del av staden är att det skall gå fort att transportera sig. Att det är nära till butiker och handel, och att det finns expressbussar när det handlar om resmål lite längre från där en bor så att restiden minskar. Om man är under 12 år får de flesta inte åka in till stan ensamma. Men om man bygger staden så att den blir närmre så blir det lättare och möjligt för barnen att transportera sig själva och handla på egen hand.

När vi blir allt fler i Göteborg är det viktigt att alla skall kunna ta sig fram på ett smidigt vis, både kollektivt och enskilt. Med buss, spårvagn, tåg, sparkcykel, cykel eller genom att gå. Det är också viktigt att minska utsläppen genom att åka kollektivt.

För att staden skall kännas välkomnande och säker, är det viktigt att det är väl ljussatt och att det finns olika typer av boedeformer, där alla känner sig hemma.

Det behöver finnas fler parker - stora parker. Det är viktigt att ha närhet och tillgång till parker och grönytor, så att man på egen hand kan gå dit även om man är liten. I stället för att barn enbart håller på med sina mobiler kan de komma ut i friska luften. I parken kan det finnas en bäck, sjö och djur. Det kan också finnas buskage som barnen kan leka i och mer traditionella lekplatser med gungor och rutschkanor.

Det är bra med ekologiska butiker av olika slag, hotell med ekologisk inriktning, och återvinning. Det är också angeläget att det finns tillräckligt med papperskorgar och återvinningsstationer i staden.

Exempel på viktiga platser eller funktioner för barn och unga i en blandstad är olika typer av sporter och tävlingar, Liseberg, Universum, Lundbybadet, Skara sommarland, Biskopsgårdens dag, golf, cykla, frisörsalonger, Slottsskogen - att ta sig runt i hela Göteborg och att ta sig utanför Göteborg. Det behöver finnas närhet till fotbollsplaner, biografier, sjukhus, glasskiosker, McDonalds, spel, sporthallar och toaletter.

Eleverna menar att en bra mötesplats för barn och unga skulle är en plats inomhus eller utomhus dit man kan gå när man har tråkigt eller när man vill träffa vänner.

Foto: Lo Birgersson

Stadsdel: Västra Hisingen

Årskurs: 4A

Hur bor barnen?

1 barn bor i radhus

17 barn bor i lägenhet

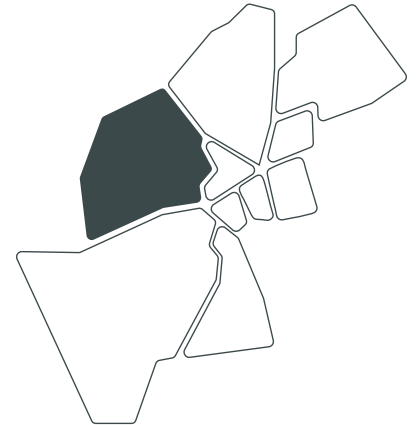

Foto: Avin Mahammad

Viktiga platser:

Hem- och närmiljön och utemiljöer såsom fotbollsplan och parkourlekplats vid skolan. De varierade bostadsgårdarna med olika typer av lekplatser, där leker barnen med kompisar. Svarte mosse är viktig, liksom Friskvåderstorget där barnen spenderar mycket tid.

Platser som undviks eller inte används: Vissa innergårdar med sämre lekutrustning mest för yngre barn. Fotbollsplan vid Sjumilahallen, med stora killar som bråkar. Andra otrygga platser kopplade till skottlossning, undviks kvällstid.

Saknar: Att få cykla på innergårdarna, en större fotbollsplan, utökning av parkourlekplatsen, större lekpark. Bättre omhändertagande av närmiljön och byggnader samt en simhall.

Foto: Avin Mahammad

Viktiga platser på barnens skolväg: Friskvåderstorget, en plats att bara vara på, men också med godisaffär, Willys och lekplats. Skolgården, samt platser runt Sjumilahallen. Vid fotbollsplan, en bra plats att hänga. Svarte mosse, där finns "många bra saker, natur" och bygglekplatsen.

TÅNGENSKOLAN

För att få plats med fler bostäder i staden behöver man bygga olika typer av bostäder som lägenheter, stora och mindre hus. När man bygger nya bostäder skall man tänka på att inte bygga för nära för att undvika insyn.

Viktiga saker som behöver finnas i en stad, är förskolor och skolor, mer grönska med träd och växtlighet, butiker, lekplatser och fritidsaktiviteter.

För att underlätta vardagen för barn och unga behöver det finnas närhet till skolor, förskolor, tandläkare, sjukhus, bibliotek och lekplatser. Lekplatserna behöver utformas så att barn från förskolan och skolan kan leka ihop. Alla behöver få frisk luft och det behöver finnas god belysning på dessa platser när det är mörkt ute.

Foto: Anna Hydén

Foto: Avin Mahammad

Stadsdel: Norra Hisingen

Årskurs: 3A

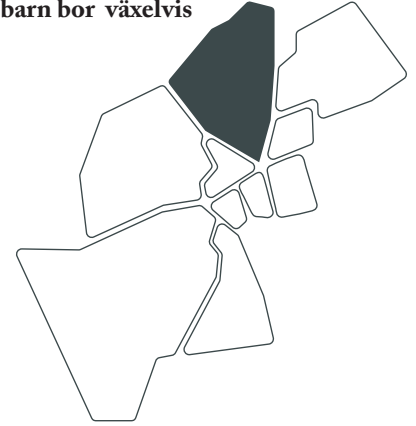
Hur bor barnen?

8 barn bor i villa

3 barn bor i radhus

8 barn bor i lägenhet

3 barn bor växelvis

För att barn och unga skall kunna röra sig fritt i sitt närområde eller till andra delar av staden behöver det finnas olika typer av färdmedel – till exempel cykel, buss, skateboard, spårvagn eller el-cykel. Det är viktigt att det är tryggt och smidigt. Det behöver finnas särskilda cykelvägar för cyklister, och tillräckligt med cykelparkeringar. Eleverna vill att det skall gå snabbt och enkelt att röra sig i staden och det är viktigt att det är säkert att transportera sig.

När det är avsesides och mörkt upplever eleverna att det känns otryggt och läskigt, därför är det viktigt med god belysning. När en stad är tät finns oftast människor i närheten, om det händer något - detta ökar känslan av trygghet.

Viktiga offentliga rum för barn och unga är gårdar och parker för lek. Det behöver finnas mer grönska med gräs och växtlighet. Bygg inte bort grönskan, det kan inte bara vara asfalt! Det behöver finnas stora parker och skogar med djur, där djuren inte är inhägnade utan kan röra sig fritt i större områden.

För att utveckla staden på ett sätt som inte förstör miljön utan är ekologiskt hållbar är det viktigt att man bevarar träd, buskar, skog och grönområden med vatten, dammar med fiskar och andra djur. Det är nödvändigt att det finnas parker med ett brett utbud för många olika åldrar, med lekplatser, rutschkanor, gungor, sandlådor och utomhusgym. I parkerna skall man kunna cykla och gå. Eleverna tycker att det är önskvärt att det finns vatten i parkerna, till exempel kan det vara vattenfall, fontäner, bäckar eller dammar.

Funktioner som är viktiga för barn och unga i en blandstad är möjligheten till olika typer av idrott och fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus. Exempel som eleverna nämner är innebandy, boxning, fotboll och ridning, simhallar, bastur, idrottshallar och stall.

Bra mötesplatser behöver ha tillgång till gratis toaletter, papperskorgar och någonstans att äta, som till exempel på korvkiosker.

Viktiga platser:

Skogen, ängar och träd, skolan, vänners hem, lekplatsen, fotbollsplan och fritidsaktiviteter såsom scouter, dans och ridning. Viktiga platser nära hemmet är trädgårdar.

Platser som undviks:

Dåligt underhållna platser.

Saknar:

Närhet till simhall, närhet till lekkamrater i samma ålder, närhet till busshållplats.

Viktiga platser på barnens skolväg:

Naturområden, hemmiljö, lekparken, fotbollsplan, Tuve torg, skolan.

Hur rör sig barnen?

Till fots eller med cykel.

Vad är viktigt:

Närheten till natur, och stora naturområden med plats för djur.

3. BEARBETNING AV BARN & UNGAS SYNPUNKTER

Efter skoldialogen genomfördes en utställning med barnens arbete. Detta arbete sammanställdes också i en rapport, som sammanfattades i en kortare text kallad Barn och ungas synpunkter, för att stödja översiktsplanens projektgrupp att lättare ta sig an barnens synpunkter. Vi återkopplade till eleverna vid två tillfällen bland annat för att säkerställa att synpunkter var rätt uppfattade.

NY ÖVERSIKTSPLAN I DIALOG MED BARN OCH UNGA

EN RAPPORT PÅ 263 SIDOR

Arkitekturpedagogerna sammanställde skoldialogen i en 263 sidor lång och gedigen rapport. I den går att läsa om arbetsprocessen i skolan och där finns barnens alla synpunkter beskrivna i detalj, tillsammans med bilder från processen.

UTSTÄLLNING PÅ STADSMUSEET

I januari 2019 ställes elevernas arbeten ut på stadsmuseet i Göteborg, och de skolklasser som hade deltagit i processen bjöds in, för att få en första återkoppling av arbetet med den nya översiktsplanen. Där hade de möjlighet att träffa andra elever som deltagit i projektet, och tjänstepersoner från staden. I Wal-lenstamssalen hälsades eleverna välkomna av stadsarkitekten, stadsmuseets chef, projektledarna för översiktsplanen och arkitektur- och designpedagogerna. Gemensamt för deras presentationer var att de beskrev hur nödvändigt det är att barn och unga är delaktiga i stadsutvecklingen och bidrar med viktig, unik kunskap och erfarenhet, för att vi tillsammans skall kunna skapa en bra stad i framtiden. Museichefen nämnde i sitt tal att Ostindiska huset har en lång historia och i denna byggnad har mycket utspelats, men det är första gången som barn och unga samlats och presenterat sina synpunkter på stadens nya översiktsplan - en historisk händelse! Arkitektur- och designpedagogerna presenterade en sammanfattning av rapporten som överlämnades till stadsbyggnadskontoret och kulturförvaltningen.

I rapporten finns allt material från skoldialogerna sammanställt.

Ostindiska huset uppfördes 1747-1762 av Svenska Ostindiska kompaniet. Idag är Göteborgs Stadsmuseum beläget i de anrika lokalerna.

Foto: Lucia Escarate

Foto: Lars Jonsson

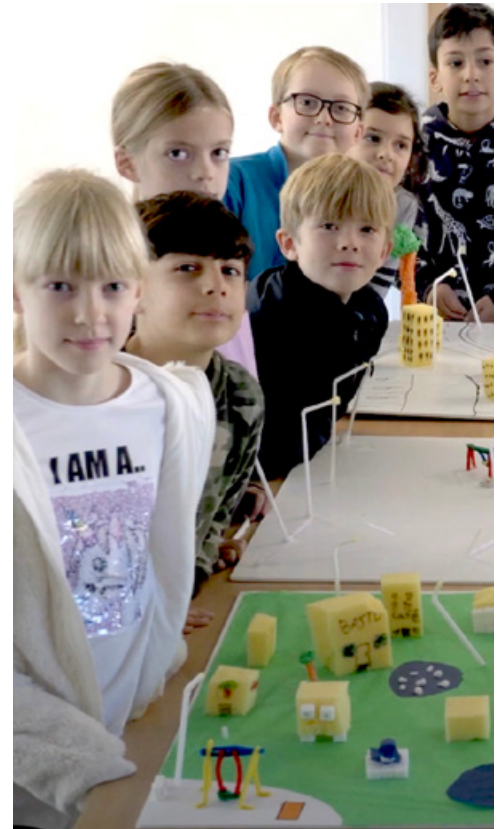

Foto: Lars Jonsson

Foto: Lars Jonsson

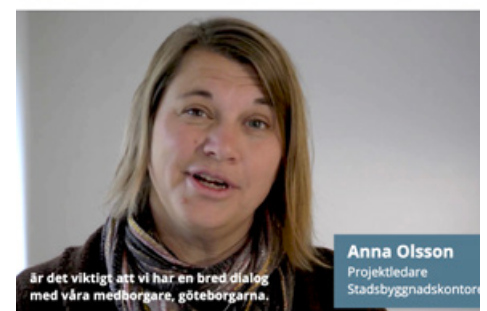
Överst th: Barn från Tängenskolan i film om barn och ungas arbete i översiktsplanen

Överst tv: Designpedagog Anna Hydén och arkitekturpedagog Avin Mahammad

Mitten : Stadsmuseets chef Carina Sjöholm

Nederst tv: Stadsarkitekt Björn Siesjö

Nederst th: Projektledare Anna Olsson i film om barn och ungas arbete i översiktsplanen

SAMMANSTÄLLNING AV BARN & UNGAS SYNPUNKTER

Efter avslutat arbete i skolorna fortsatte det interna arbetet med barns perspektiv på översiktsplanen i arbetsgruppen och på stadsbyggnadskontoret. Arkitekturpedagogerna bjöds in till översiktsplanens projektgrupp för att berätta om skoldialogen och överlämna rapporten. De synpunkter som barn och unga uttryckt i skolarbetet, med de tidigare övergripande strategierna ”tät, grön och blandad” som utgångspunkt, visade sig ha en skalnivå som var mer anpassad att stämma av mot översiktsplanens tematiska inriktningar. I överenskommelse med projektledningen valdes därför att använda de tematiska inriktningarna att stämma av barnens synpunkter mot. Arkitekturpedagogernas rapport komprimerades och sammanställdes i en kortare text kallad *Barn och ungas synpunkter* för att stödja projektgruppen i arbetet med att omhänderta barn och ungas synpunkter. Dessa synpunkter kunde då på ett tydligare sätt jämföras med skrivningarna i översiktsplanen och därmed förhoppningsvis få större möjlighet att påverka. En presentation av *Barn och ungas synpunkter* och en kortare workshop genomfördes med projektgruppen. Ansvariga i projektgruppen fick därefter en tid på sig att svara på hur de ställde sig till barnens synpunkter. Ytterligare en återkoppling med eleverna genomfördes drygt ett år efter skoldialogen, eftersom barnens texter hade komprimerats och vi ville säkerställa att vi fått med allt det som de unga tyckte var viktigt samt att stämma av om de kände igen sina synpunkter. Återkopplingen genomfördes av arkitekturpedagogerna i form av ”Översiktsplansbingo”. De flesta av barnen ansåg att deras synpunkter var korrekt tolkade, men i några fall behövde texten justeras eller kompletteras, bland annat för att texterna behövde bli mer nyanserade. Några exempel på det kan du se på sidan bredvid. Under hela processen har översiktsplanens texter utvecklats och uppdaterats.

Illustrationer föreställande de övergripande strategierna nära, sammanhållen och robust, de som tidigare kallades tät, grön och blandad.

Sammanställd text

- Det är viktigt med variation i boendeform, med en blandning av hustyper, såsom höghus, villor och radhus, med varierade uttryck. Göteborg ska vara en trygg och mindre segregerad och stad som skapar mångfald och gemenskap, en stad där människor från olika sociala grupper möts.

- Bilfri innerstad.

- Resande med kollektivtrafik ska komma före bilanvändandet.

- I den täta staden bör vi bygga på höjden för att ta vara på markyta och för att mer naturmark ska bevaras.

Förtydligande i text efter ÖP-bingo

- Barn och unga tycker att områden kan tappa sin känsla och identitet om man bygger blandat. Det kanske inte "passar in" med ett höghus bredvid en villa. Det blir inte så trevligt. Även charmen med vissa områden riskerar att försvinna.

- Biltrafiken anses som nödvändig, men kan begränsas till viss mån.

- Barn och unga anser att kollektivtrafiken är mer miljövänlig, men att det kan vara jobbigt med långa bytestider. Biltrafiken behövs fortfarande för vissa grupper, såsom för de som bor utanför centrum.

- Några säger att det finns eventuella risker och konsekvenser med att bygga på höjden, såsom att höga hus kan skapa mörka skuggiga miljöer.

4. BARN & UNGAS ÄMNESVISA SYNPUNKTER

I det här kapitlet går vi igenom barn och ungas synpunkter, och om de har påverkat översiktsplanen. Varje stycke inleds med barnens synpunkter i en löpande text, och i punktform. Därefter redovisas vad som står i översiktsplanen kopplat till synpunkterna och sedan följer en reflektion över om barnens synpunkter syns i, eller har påverkat innehållet i översiktsplanen. Synpunkterna är sorterade efter översiktsplanens tematiska inriktningar.

GESTALTAD LIVSMILJÖ

Barn och ungas synpunkter:

Göteborg ska ha en levande, ljus och spännande stadsmiljö, med plats för både lugn och intensitet. Det ska finnas en balans mellan en tät bebyggelsestruktur och rymliga och öppna offentliga rum och en variation mellan öppna platser och små slutna stadsrum.

Stadens rum ska inte vara för homogena. Det är viktigt med variation och spänning! Det kan vara i form av att ge plats för det oväntade eller ovanliga till exempel intressanta museum, skatepark, plats för djur i staden eller multifunktionella arenor med olika aktiviteter.

Det är viktigt att det finns möjlighet att mötas på offentliga platser året om. Det är av stor vikt att parker, utemiljöer och friytor i staden utvecklas och skapas. Det får inte råda brist på friytor för lek, vila och vistelse. De offentliga miljöerna ska vara mångfunktionella för att locka människor med olika preferenser. I den täta staden blir det extra viktigt att man kan samsas om de gemensamma ytorna.

Barn och unga menar att det behövs större, moderna lekplatser med ett varierat utbud, alternativt olika platser för olika behov. Viktiga offentliga platser är framförallt lekplatser, fotbollsplaner, större parker som Slottsskogen, och gårdar vid husen.

En blandad stad är en levande stad med många olika funktioner. Bostäder, skolor, bibliotek, kulturskola, fritidsgård, restauranger, kaféer, affärer, köpcenter, platser att spela spel, simhall, biograf och idrottsarena är viktiga platser för barn och unga.

Skolgården är en viktig mötesplats för barn och unga. Det är också viktigt att det finns mångfunktionella mötesplatser inomhus som till exempel idrottsbhallar.

Där finns spontana, offentliga, gemensamma mötesplatser, nära varandra, där människor rör sig under olika delar av dygnet, lugna platser för vila, plats för umgänge, plats för idrottande, rörelse och fysiska aktiviteter. Där finns även plats för att göra sina läxor, plats där man kan vara efter skoltid eller under helgen, väderskyddade platser, plats där man kan handla mat och där man kan utöva sin religion. De offentliga platserna ska fungera året om, oavsett säsong eller väder och under olika tider på dygnet. Skärmtak som väderskydd för att kunna vistas mer utomhus under olika årstider är viktigt.

Det är viktigt med egna frirum för aktiv och fysisk lek. Att det finns plats att hoppa, skutta och springa runt, och få möjlighet att leka i fred. Det ska finnas plats för vuxna som inte deltar i leken men som är med för uppsikt. Det är också viktigt att det skapas trygga platser - frizoner - där unga kan få vara i fred och vara med vänner utan vuxnas närvaro och påverkan. Det är viktigt med platser där andra barn och unga rör sig.

Det är en väldigt viktig fråga för barn och unga, att det finns god belysning i stadens rum och stadens offentliga platser ska vara överblickbara och trivsamma. Otrygga platser för barn och unga kan exempelvis vara tunnlar, parkeringsplatser, skogen, vissa promenadstråk, torg och parker. Platser som inte anses vara bra är mörka, öde, ej omhändertagna eller underhållna. Platser kan även vara förknippade med bra och dålig identitet. Platser som uppfattas som barriärer är exempelvis parkeringsplatser och byggarbetsplatser.

Många barn och unga håller på med gaming och det är viktigt att det finns mötesplatser inomhus för gaming och e-sporter, men också andra aktiviteter som fordrar inomhusmiljö.

Barn och ungas synpunkter i korthet:

- **Det ska finnas mötesplatser:**
 - för små barn: med plats för lek, vila, hopp, skutt och spring, samt plats för vuxna
 - för unga: frizoner - där unga kan vara i fred och hänga med vänner
 - för alla: mångfunktionella platser för att locka människor med olika intressen
- Mötesplatserna ska vara trivsamma, överblickbara, med bra belysning, och med väderskydd
- De ska även finnas mötesplatser inomhus
- Göteborg ska vara levande, ljus och spännande
- Balans och variation mellan tät bebyggelsestruktur och rymliga, öppna offentliga rum
- Några viktiga platser: skola, bibliotek, kulturskola, fritidsgård, affär, simhall och idrottsplatser

Göteborg ska att vara en levande, ljus och spännande stad med en blandning av tät bebyggelse och rymliga offentliga rum. Det behöver finnas utrymme för många olika typer av mötesplatser.

Foto: Lo Birgersson

Tv: Barn och unga tycker att det inte får råda brist på friytor för lek, vila och vistelse.

Th: För unga människor behöver det finnas frizoner - där de kan vara i fred och hänga med vänner. Det behöver finnas mötesplatser både för fysisk aktivitet och lugn och ro.

HAR BARN & UNGAS SYNPUNKTER PÅVERKAT GESTALTAD LIVSMILJÖ?

Barn och ungas synpunkter:

- Det ska finnas mötesplatser för små barn
- Det skall finnas frizoner för unga
- Det skall finnas mångfunktionella mötesplatser för alla
- Ge plats för idrott
- Mötesplatserna ska vara: trivsamma, överblickbara, med bra belysning, och med väderskydd
- De ska även finnas mötesplatser inomhus

I texten Gestaltad livsmiljö står det:

- Det är viktigt med en variation av olika stadsrum och mötesplatser.

Reflektion:

- Inriktningen fångar delvis de ungas synpunkter men skulle kunna förtydliga olika typer av mötesplatser som behövs utifrån barns perspektiv. Denna synpunkt kan vara för detaljerad eller för specifik för översiktsplanen.

I texten Gestaltad livsmiljö står det:

- Vi ska säkerställa god tillgång till idrott och utelek... Utforma stadens rum och platser så att de stödjer spontanidrott, rörelse och fritidsaktiviteter. I den täta staden behöver de offentliga rummen vara tillräckligt stora för att tåla användning och rymma de individer som bor och verkar i närheten.

Reflektion:

- Här kan vi läsa att det ska finnas god tillgång till utelek, med tillräckligt stora ytor men mer intima platser för vila finns inte med.
- När det handlar om "tillräckligt stor yta" bör denna definieras.

I texten Gestaltad livsmiljö står det:

- För att barn och ungdomar ska få god tillgång till idrotts- och föreningsliv är det angeläget att anläggningar ligger nära många bostäder samt har goda kommunikationer och trygga vägar.

Reflektion:

- Tillgång till idrottsplatser och liknande har varit ofta förekommande i dialogen.

I texten Gestaltad livsmiljö står det:

Det är viktigt med en variation av olika stadsrum och mötesplatser, staden behöver innehålla både aktiva och lugna rum för vistelse och förflyttning.

Reflektion:

- Här kan vi se att mer stillsamma rum beskrivs, dock inte kombination som barnens synpunkter säger. Det hade även varit bra att betona att de offentliga rummen ska kunna nyttjas året om, där hade barnens synpunkter om väderskydd kunnat omhändertas i nästa steg.

I texten Gestaltad livsmiljö står det:

- Gestalta barnens lek- och vistelsemiljöer med särskild omsorg, så att de bidrar med kärnvärden som trygghet och upplevelseglädje. Barn ska ha goda möjligheter att vistas i och använda stadens offentliga rum.

Reflektion:

- Reflektion: Här kan flera av barnen synpunkter tolkas in men skulle utifrån barns eget perspektiv behöva förtydligas; trygghet för de små barnen innebär bland annat att det finns plats för vuxna. För de lite äldre är det viktigt att miljöerna är överblickbara, med god belysning. När det handlar om att barnen ska kunna använda stadens rum innebär förstås det att platserna såväl som stråk till och från dessa, upplevs som trygga och är säkra. De ungas önskan om frizoner är dock svår att läsa in, förutom att mötesplatserna ska upplevas som trygga.

I texten Gestaltad livsmiljö står det:

- Användbara och inbjudande utemiljöer ska finnas i anslutning till bostäder, arbetsplatser och i offentliga miljöer.

Reflektion:

- Barn och unga menar att det är betydelsefullt att det finns bostadsgårdar eller gröna mötesplatser mellan och vid bostadshusen.

I texten Gestaltad livsmiljö står det:

- Nya offentliga rum i staden ska präglas av en omsorgsfull arkitektonisk gestaltning. Det ska finnas ett samspel i material och färgsättning, samt en omsorgsfullt utformad ljus- och ljudmiljö så att byggnader, torg, gator och parker bildar helheter av god gestaltad livsmiljö. Stadsrummen ska ha en rimlig ljudnivå, tillgång till solljus samt en god belysning.

Reflektion:

- Texten ovan kan inrymma de ungas synpunkter på att mötesplatserna ska vara trivsamma och med bra belysning.

I texten Gestaltad livsmiljö står det:

- Skapa förutsättningar för ändamålsenliga och tillgängliga lokaler till rimliga priser för kultur- och föreningsverksamheter.

Reflektion:

- Barnen menar att det behövs mötesplatser även inomhus, till exempel för gaming och andra aktiviteter. Översiktsplanen har generella inriktningar om lokaler för till exempel föreningsverksamhet. Dessa lokaler skulle kunna innehålla aktiviteter som de unga efterfrågar. Detta framgår dock inte i texten, men översiktsplanen styr inte i någon större utsträckning över vilka verksamheter som kan finnas i lokalerna.

I texten Gestaltad livsmiljö står det:

- Det är viktigt med en variation av olika stadsrum och mötesplatser, staden behöver innehålla både aktiva och lugna rum för vistelse och förflyttning.

Barn och ungas synpunkter:

- Stadens rum ska inte vara för homogena. Det är viktigt med variation och spänning! Det kan vara i form av att ge plats för det oväntade eller ovanliga till exempel intressanta museum, skatepark, plats för djur i staden eller multifunktionella arenor med olika aktiviteter.” Göteborg ska ha en levande, ljus och spännande stadsmiljö, med plats för både lugn och intensitet.

Reflektion:

- Barnen har formulerat hur de ser på vad en spännande stad kan innehålla och upplevas och har exemplifierat med ett antal inslag utifrån deras perspektiv, och menar att en stad behöver innehålla plats också för det oväntade, det ovanliga. Översiktsplanen går inte in i detalj på platsers innehåll men beskriver att staden ska inrymma en variation av stadsrum.

Bild nedan: Ta vara på natur- och grönområden i staden. De behöver finnas tillgång till dessa platser där en bor.

Foto: Lo Birgersson

I texten **Gestaltad livsmiljö står det:**

- Barn påverkas särskilt av den fysiska miljön varför barnperspektivet behöver finnas med i all arkitektonisk utformning och särskilt av byggnader och miljöer utformade för barn, som förskolor och skolor.

Reflektion:

- Genom att bjuda in de unga senare i planerings- och gestaltungsprocessen skulle vi mer träffsäkert kunna skapa goda miljöer utifrån barns perspektiv. Då många av de ungas synpunkter i viss mån varit för detaljerade eller specifika för att kunna omhändertas av översiktsplanen så vore en tydlig inriktning som beskriver att barn och unga ska bjudas in önskvärd.

Bild nedan: Närhet till vatten och grönska är viktigt för barn och unga. Bevara och skapa blå och gröna stadsrum med möjlighet till bad och vattenlek.

Foto: Frida Winter

Foto: Lo Birgersson

Bild Th. och Tv: Blågröna platser i staden är av stor betydelse. De bidrar till ett rikt natur- och djurliv, och i förlängningen tillgång till god fritid och en hälsosam livsstil. Detta har blivit allt tydligare under Coronapandemin då möjligheterna att träffas och utöva fritidsaktiviteter drastiskt har förändrats. "Bevara natur och spara träd, ta vara på befintliga grönområden, komplettera med fler parker".

Barn och ungas synpunkter i korthet:

- Ta hand om naturen!
- Fler parker och gröna platser nära bostaden
- Spara och plantera träd, ta vara på grönområden, ha grönt på skolgårdar och tak
- Mer grönska och vatten i staden
- Plats för djur i staden

PARKER, NATUR & VATTEN

Barn och ungas synpunkter:

De unga säger att det gröna är väldigt viktigt för staden! Träden är värdefulla för den biologiska mångfalden och bidrar till en hälsosammare och mer attraktiv stadsmiljö. När vi utvecklar staden anser barn och unga att naturmark, parker och grönytor måste bevaras. För att skapa en grönare stad bör vi ta vara på befintliga grönområden, komplettera med fler parker, spara och plantera mer träd, växter och gräs på gårdar, skolor och andra platser. Ge i första hand utrymme för gröna gårdar med lekplatser men - om det inte finns plats - planera för gröna vistelseytor på hustaken och arbeta med växtlighet på husfasader och takterrasser. För att skapa närhet till grönområden och en ökad trivsel kan man skapa centralt placerade parker med bebyggelse runt omkring.

Närhet till vatten är viktigt för de unga. De tycker att vi bör satsa på grönska och vatten runt om i staden, till exempel vattenlek, fontäner, ankdammar och parker, samt ge mer plats för djur i staden.

HAR BARN & UNGAS SYNPUNKTER PÅVERKAT PARKER, NATUR & VATTEN?

Barn och ungas synpunkter:

- Ta om hand naturen och bevara träden. Det gröna är mycket viktigt för staden! Träden är värdefulla för den biologiska mångfalden och bidrar till en hälsosammare och mer attraktiv stadsmiljö.

I texten Parker, natur och vatten står:

- Parker, natur och vattenområden har en avgörande roll för omställningen till ett hållbart samhälle genom möjligheten att leverera positiva klimatbidrag i form av olika ekosystemtjänster för människor. Som exempel kan nämnas ekosystemtjänster kopplade till hälsa och välbefinnande, koldioxidinlagring och flödesutjämning. Parker, natur och vattenmiljöer bidrar också med sociala värden som ger en upplevelserik och hälsosam stad liksom ekologiska värden som ger ett rikt växt- och djurliv.

Barn och ungas synpunkter:

- Fler parker och gröna platser nära bostaden. För att skapa en grönare stad bör vi bevara natur och spara träd, ta vara på befintliga grönområden, komplettera med fler parker, plantera mer träd, växter och gräs på gårdar, skolor och andra platser.

I texten Parker, natur och vatten står:

- Närhet till parker och naturområden är särskilt viktig för barn, äldre och andra grupper som har begränsad möjlighet att ta sig längre sträckor. Genom platsens utformning och innehåll kan besökare uppmuntras till mer rörelse, lek eller vila.
- Planera för att park eller naturområde ska finnas inom 300 meters gångavstånd från bostäder, skolor och arbetsplatser.

- Värna befintliga träd i staden och säkerställ vidare utveckling av ett varierat och robust trädbestånd genom nyplantering. Träden har en särskilt viktig plats i ekosystemen och särskilt stora träd rymmer en mångfald av både växt- och djurarter. Träden förmår även reglera stadens temperatur och ta upp koldioxid. De bidrar också till stadens skönhet, identitet och historiska förankring. Vid utveckling av staden ska träden därför särskilt värnas och kontinuerlig utveckling av trädbeståndet säkerställas

Barn och ungas synpunkter:

- Ge i första hand utrymme för gröna gårdar med lekplatser men - om det inte finns plats - planera för gröna vistelseytor på hustaken och arbeta med växtlighet på husfasader och takterrasser.

I texten Parker, natur och vatten står:

- Natur i direkt anslutning till bostad är betydelsefullt för barn. Ur ett folkhälsooperspektiv är det viktigt att säkerställa detta. Här spelar även bostadsgårdar och skolgårdar en viktig roll.

Reflektion:

- För barn och unga är gröna gårdar, förskole- och skolgårdar väldigt viktiga. Önskvärt vore att översiktsplanen gav tydligare inriktningar vad gäller detta.

I texten Parker, natur och vatten står:

- Den täta staden behöver innovativa lösningar för att tillgodose behovet av parker och naturområden inom rimligt gångavstånd. Det kan handla om att utveckla små parker och platser med gröna kvaliteter, att utveckla gröna miljöer längs med exempelvis kajstråk, på tak eller att i viss mån samnyttja parker med annan offentlig service så som skola och "vatten vid skyfall". Samtidigt som varje plats har sina förutsättningar och utmaningar är det en viktig utgångspunkt att gröna kvaliteter och möjlighet till vistelse på tak inte kan ersätta tillgång till bostadsnära park och natur i marknivå. Förutsättningen för en hållbar samnyttjan av olika funktioner, exempelvis park och skolgård, är att det finns tillräckligt med plats för att respektive funktion och att huvud användningen är tydlig.

Båda tama och vilda djur måste få plats i staden och de behöver plats för djuren.

Foto: Frida Winter

Reflektion:

- I dialogen med de unga var det tydligt att det i sista hand ska föreslås tak som vistelseyta. Om samnyttjan resonerade barnen som så ”i den täta staden blir det extra viktigt att man kan samsas om de gemensamma ytorna.” I dialogen det är tydligt att barn och unga vill ha gröna miljöer som är tillräckligt stora, väl gestaltade och omhändertagna.

Barn och ungas synpunkter:

- Satsa på blå och gröna stadsrum med t ex. vattenlek, fontäner, ankdammar i parker runt om i staden och ge mer plats för djur i staden.

I texten Parker, natur och vatten står:

- Utveckla områden som ger möjlighet till odling och kontakt med djur, både i den täta staden och i det tätortsnära jordbrukslandskapet, som en del av ett rikt och hälsosamt stadsliv.
- Närvaro och möjlighet till kontakt med djur fyller en särskilt viktig roll för barn och ungdomar. Djurgårdar och djurhållning i staden är därför värdefulla inslag i stadsmiljön liksom förutsättningar för stadsnära odling.

Reflektion:

- Här vet vi att texten i översiktsplanen om djur i staden är direkt inspirerad av barnens synpunkter.

Det behöver vara nära till kollektivtrafik och det är nödvändigt att det finns väderskyddade hållplatser och knutpunkter.

Foto: Lo Birgersson

MOBILITET & INFRASTRUKTUR

Barn och ungas synpunkter:

Kollektivtrafik är bra för miljön och viktig för att kunna färdas snabbt och smidigt till olika delar i staden, men kan ibland fungera dåligt, med långa bytestider. Barn och unga menar att bilen är nödvändig ibland då den fortfarande behövs, till exempel för de som bor utanför centrum, men biltrafiken kan nog begränsas. Resande med kollektivtrafik ska komma före bilanvändandet, och det bör finnas en stor variation av färd sätt, till exempel gång, cykel, buss, expressbuss, spårvagn, tåg, tunnelbana, sparkcykel, skateboard, trampbåt, färja och linbana. Färd sätten bör delas upp på separata vägar, för att förenkla framkomligheten och minimera risk för olyckor. Barn och unga tycker vidare att det är viktigt med trygga och trivsamma hållplatser. Avgaser, luftföroreningar, bullerproblematik och risk för olyckor i trafiken är stora problem i staden. Hur vi reser i Göteborg ska inte ha en negativ inverkan på klimatet. Skapa miljövänliga lösningar för att färd as i staden och möjliggör för samäkning.

De unga säger att vi borde binda samman staden med snabb och smidig kollektivtrafik och möjliggöra för att kunna promenera, cykla eller åka skateboard mellan alla områden. Cykel- och gångbanor ska byggas ut och länkas samman med befintliga och nya gröna och blå stråk.

En idé som lyfts av de unga är att utveckla mobila tjänster t ex appar för att hitta kollektivtrafiken, en cykel, taxi eller en bil att samåka med. ”En fungerande app som visar resor med alla Göteborgs resemedel, från gång till tåg”.

Barn och ungas synpunkter i korthet:

- Öka resandet till fots, med cykel och kollektivtrafik
- Kollektivtrafik är bra för miljön och för att färd as snabbt och smidigt
- Satsa på en variation av miljövänliga färd sätt i staden
- Gör det möjligt att gå, cykla eller åka skateboard mellan områden vid gröna och blå stråk
- Utveckla mobila tjänster för kollektiv trafik, cykel eller bil för samäkning
- Skapa trygga och trivsamma hållplatser
- Separera olika färd sätt för att förenkla framkomlighet och minimera olycksrisk

Det måste vara möjligt att förflytta sig smidigt och tryggt i staden under olika tider på dygnet, och under olika årstider.

Foto: Lo Birgersson

För att ta sig fram i staden effektivt och miljövänligt behöver det finnas olika transportalternativ. Båt, buss, spårvagn, cykel, elcykel, och skateboard är några exempel som lyfts i dialogen.

HAR BARN & UNGAS SYNPUNKTER PÅVERKAT MOBILITET & INFRASTRUKTUR?

Barn och ungas synpunkter:

- Öka resandet till fots, med cykel och kollektivtrafik.
- Separera olika färd sätt för att förenkla framkomlighet och minimera olycksrisk

I texten Mobilitet och infrastruktur står:

- Ökad andel resande till fots, med cykel och med kollektivtrafik.
- Säkerställ plats för att utveckla kollektivtrafiken och dess framkomlighet i stornätet.
- Skapa fler förbindelser över älven för kollektivtrafik, gående och cyklister - såväl fasta förbindelser som färjor.
- Skapa sammanhängande cykelinfrastruktur separerad från fotgängare, samtidigt som hänsyn tas till olika typer av cyklar med olika hastighets- och utrymmesanspråk.
- Skapa ett gent och finmaskigt nät för fotgängare, där även utrymme för vistelse prioriteras.

Barn och ungas synpunkter:

- Möjliggör för att kunna promenera, cykla eller åka skateboard mellan alla områden och länka samman med befintliga och nya gröna och blå stråk. Bind samman staden med snabb och smidig kollektivtrafik.

I texten Mobilitet och infrastruktur står:

- Stråk för gående och cyklister kan med fördel kopplas samman med grönbåa stråk för en mer trivsam resa.
- För en jämlik rörlighet och tillgång till staden behöver restiden med kollektivtrafik i förhållande till restider med bil minska. En attraktiv och konkurrenskraftig kollektivtrafik beror på många faktorer, turtäthet, avstånd till hållplats, antalet byten, god komfort, tillräcklig kapacitet samt att kollektivtrafiken är enkel för alla medborgare att använda oavsett var du bor, ålder, funktionshinder eller om du sällan nyttjar kollektivtrafiken.
- För fritidsresor som sker med kollektivtrafik är det inte lika viktigt med turtäthet eller snabbhet som vid arbetspendling. Fokus kan istället ligga på att resenären kommer nära start- och målpunkt.

Reflektion:

- I våra dialoger, har framför allt de äldre barnen uttryckt att det är viktigt att snabbt, smidigt och tryggt kunna ta sig från punkt A till B, för att till exempel kunna utöva fritidsintressen. Många unga reser ofta till en annan del av staden för detta.

Barn och ungas synpunkter:

- Satsa på en stor variation av miljövänliga färd sätt i staden och möjliggör för samåkning

I texten Mobilitet och infrastruktur står:

- Underlätta för ett hållbart och flexibelt resande, där bilen kompletterar övriga tra-

fikslag, genom lösningar som minskar behovet att äga sin egen bil, eller används som del av resan. Öka fyllnadsgraden för såväl personer som gods i de fordon som trafikerar våra gator genom att främja samåkning.

Barn och ungas synpunkter:

- Biltrafiken behövs fortfarande för vissa grupper, såsom boende utanför centrum men kan nog begränsas. Låt resande med kollektivtrafik komma före bilanvändandet

I texten Mobilitet och infrastruktur står:

- Bilen kommer även i fortsättningen vara ett viktigt färdmedel i ett lättillgängligt regioncentrum, även om den inte är det vanligaste. Det betyder att biltrafikens fortsatta framkomlighet bygger på att minst hela resandeökningen sker med andra färdmedel som gång, cykel och kollektivtrafik.

Barn och ungas synpunkter:

- Hur vi reser i Göteborg ska inte ha en negativ inverkan på klimatet.

I texten Mobilitet och infrastruktur står:

- Hållbara sätt att resa och transportera varor och gods är angeläget för att begränsa trafiksystemets klimatpåverkan. Därmed behöver trafiksystemet och våra beteenden förändras när Göteborg förtätas och befolkningen växer.

Reflektion:

- För barn och unga är avgaser, luftföroreningar, bullerproblematik och risk för olyckor i trafiken stora problem i staden. Flera av de unga ser det som att biltrafiken är ett problem och behöver minska, även om de menar att bilen är nödvändig ibland. Staden växer och vi blir fler som bor, arbetar och besöker Göteborg. I översiktsplanen beskrivs att resande med cykel, kollektivtrafik och till exempel skateboard ska öka men att biltrafiken fortsätter ligga på samma nivå som idag.

Barn och ungas synpunkter:

- I en bilfri innerstad kan parkeringsplatser omvandlas till parker, stadsodlingar och sociala och multifunktionella mötesplatser.

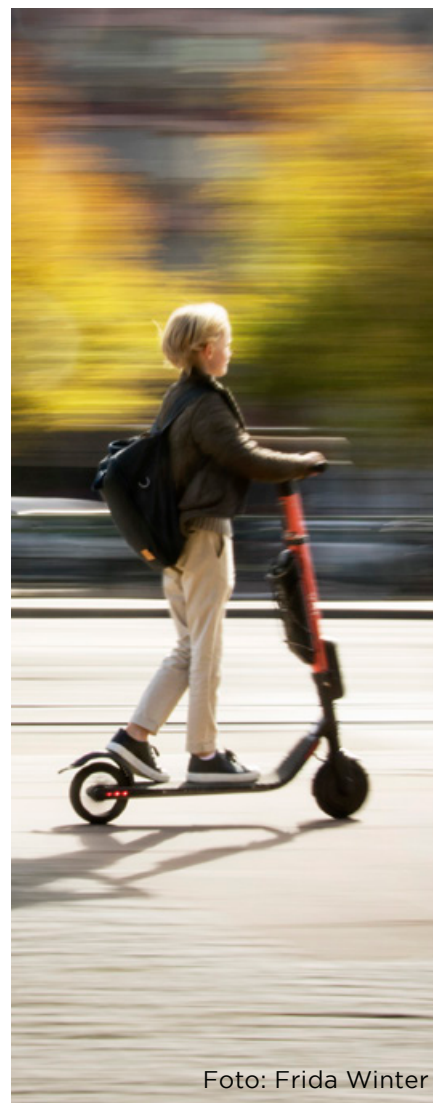

Foto: Frida Winter

Bild ovan och nedan:

Det är viktigt att kunna röra sig i staden på ett säkert sätt. Därför behöver olika typer av färdstätt vara separerade

Foto: Frida Winter

I texten **Mobilitet och infrastruktur står:**

- Minska överdimensionerade infrastrukturanläggningar och använd ytan till byggnation, grönska och vistelse i utpekade omvandlingsstråk.

Reflektion:

- Barnen pekar på att parkeringsytor i första hand ska omvandlas främst till gröna mötesplatser.

Barn och ungas synpunkter:

- Det är viktigt med trygga och trivsamma hållplatser.

I texten **Mobilitet och infrastruktur står:**

- Var hållplatser och bytespunkter lokaliseras och hur de utformas har betydelse i stadsbebyggelsen.

Reflektion:

- Barn är några av de i samhället som använder kollektivtrafiken mest. Många barn och unga tycker att hållplatser (och att resa med kollektivtrafiken) kan upplevas otryggt. En idé som de unga hade i dialogen var att samla fler verksamheter i anslutning till bytespunkter. Vi föreslår att barn och unga bjuds in senare i planerings- och gestaltningsprocessen i syfte att skapa goda miljöer utifrån barns egna perspektiv.

Gör det lätt att leva miljövänligt, med bostadsnära återvinningsstationer, sopsortering, miljövänliga material och förnybar energi.

BOSTÄDER, SAMHÄLLSSERVICE & TEKNISK FÖRSÖRJNING

Barn och ungas synpunkter:

Några av de viktigaste platserna för ett bra vardagsliv för barn och unga är hemma hos familj och hos kompisar, därför är det viktigt att alla får plats i bostaden.

Barnen tycker att det är bra med en blandning av hustyper, såsom höghus, villor och radhus, med varierade uttryck. Göteborg ska vara en trygg och mindre segregerad stad som skapar mångfald och gemenskap, en stad där människor från olika sociala grupper möts. Människor har blivit mer geografiskt isolerade ifrån varandra. Detta kan man förhoppningsvis bygga bort genom att blanda villor, radhus och större flerbostadshus inom samma område med olika hyresnivåer, av olika storlek, då kan människor från olika sociala grupper mötas.

Barn och unga definierar en nära stad som en levande stad med många olika funktioner, bostäder, skolor, spontana, offentliga, gemensamma mötesplatser, nära varandra, där människor rör sig under olika delar av dygnet. Det bör finnas en variation av platser för fria aktiviteter och funktioner både inomhus och utomhus, i närheten av bostaden och skolan. Bostadsgården och friytor mellan bostadshusen är viktig för barn och unga. Andra platser och verksamheter som är viktiga för barnen, och som bör finnas nära hemmet är förskolor, skolor och skolgårdar, hållplatser, fotbollsplaner och idrottsplatser, öppna mötesplatser, lekplatser, parker, gårdar mellan husen och torg. Verksamheter som barn och unga tycker att det ska finnas plats för är bibliotek, kulturskola, fritidsgård, platser att

Barn och ungas synpunkter i korthet:

- Hemma är en viktig plats, det ska finnas plats för alla i bostaden
- Blanda olika bostäder i olika storlek och pris, med andra funktioner
- Det är viktigt att det finns skola, hållplatser, idrott- och lekplatser, mötesplatser inomhus, gröna gårdar och torg
- Byggandet ska inte ha en negativ inverkan på miljön
- Fler bostadsnära återvinningsstationer och papperskorgar i staden
- Satsa på förnyelsebar energi

Bostadsnära mötesplatser spelar en socialt viktig funktion i staden, och möjliggör möten mellan olika människor.

Foto: Lo Birgersson

Tv: Barn och unga menar att det behövs större moderna lekplatser med ett varierat utbud. Det är av stor vikt att parker, utemiljöer och friytor utvecklas och skapas.

Th: Skolan är en central möteplats för barn och unga. De spenderar stora delar av dagen i skolan, men skolan och skolgården är också viktiga mötesplatser på fritiden. Det är därför av stor vikt att dessa miljöer är av god kvalitet och är tillräckligt stora.

spela spel och göra andra fritidsaktiviteter på samt simhallar. Det är även viktigt med närhet till torg, mataffärer, butiker, kaféer och bagerier, tandläkare, vårdcentral, sjukhus, och simhall med bra öppettider. De är bra att ha nära för att inte behöva färdas långa sträckor, men även för att inte vara beroende av en vuxen persons sällskap i sin närmiljö.

Genom att bygga funktionsblandat kan vi även förhoppningsvis minska utsläpp. Då kan transportbehoven och bilberoende minska, så att människor kan promenera eller cykla. Om bostäder blandas med andra funktioner ger även det en möjlighet för människor att mötas.

De unga tycker att det ska vara enkelt att återvinna eller återanvända material, att omvandla befintliga outnyttjade byggnader till nya bostäder, verksamheter eller mötesplatser. Fler bostadsnära återvinningsstationer och fler papperskorgar i staden borde finnas. Satsa på förnyelsebar energi, framför allt sol- och vindenergi. Sättet vi bygger på ska inte ha en negativ inverkan på miljön. De unga vill se större satsningar på solcellsenergi, återvinning och elbilar.

HAR BARN & UNGAS SYNPUNKTER PÅVERKAT BOSTÄDER, SAMHÄLLSSERVICE & TEKNISK FÖRSÖRJNING

Barn och ungas synpunkter:

- Bostadsgården och friytor mellan bostadshusen är viktig för barn och unga.

I texten Bostäder, samhällsservice och teknisk försörjning står:

- I den täta staden finns en utmaning i att avsätta tillräckligt stora friytor för barns och ungas behov när konkurrensen om marken ökar. I enstaka fall kan samnyttjande med offentliga friytor ske. Inför detta ska alltid en barnkonsekvensbeskrivning genomföras och kompensationsåtgärder tillämpas.

Reflektion:

- De unga har tyckt att i den täta staden behöver vi samsas, för att vi behöver bygga bostäder, så att alla som inte har någon stans att bo ska få plats. De har även återkommande påpekat att det är viktigt med friytor för lek, rekreation, idrott och vila.

Barn och ungas synpunkter:

- Några av de viktigaste platserna för ett bra vardagsliv för barn och unga är hemma hos familj och hemma hos kompisar, därför är det viktigt att alla får plats i bostaden.

I texten Bostäder, samhällsservice och teknisk försörjning står:

- Att ha tillgång till en lämplig bostad utgör en av de mest grundläggande förutsättningarna för en människas möjligheter till en välfungerande och bra tillvaro. Bostaden och boendemiljön är viktig för alla människor, men nog allra viktigast för barn och unga

Barn och ungas synpunkter:

- Viktiga offentliga platser är framförallt ...gårdar mellan husen med till exempel lekplatser... Ge i första hand utrymme för gröna gårdar med lekplatser... Det ska finnas bostadsgårdar eller friytor i anslutning till bostäder.

I texten Bostäder, samhällsservice och teknisk försörjning står:

- Samordna planering och byggande av bostäder med planering och utbyggnad av kollektivtrafik, gång- och cykelvägnet, samhällsservice, offentliga friytor eller det som i övrigt kan saknas för en nära och sammanhållen stad.

Reflektion:

- Barnen beskriver en närmiljö som är grön, lekbar och tillgänglig, som finns i anslutning till bostaden, ibland i form av bostadsgårdar. I Plan och bygglagen står: *Om tomten ska bebyggas med byggnadsverk som innehåller en eller flera bostäder eller lokaler för fritidshem, förskola, skola eller annan jämförlig verksamhet, ska det på tomten eller i närheten av den finnas tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och utevistelse.*

I texten Bostäder, samhällsservice och teknisk försörjning står:

- För att säkra barns tillgång till goda utemiljöer är det viktigt att frågorna finns med i den fysiska planeringen på alla nivåer utifrån barnperspektivet och barnens egna perspektiv, samt att samnyttjande sker på barns villkor.

Reflektion:

- Översiktsplan beskriver att frågor kring barnperspektiv och barnens egna perspektiv behöver finnas med även i övriga planerings-, gestaltungs- och genomförandeprocessen. Ett sätt att säkerställa detta är genom stadens arbetssätt med barnkonsekvensanalyser (BKA) som uppmanar till att föra dialog med barn och unga.
- Natur i direkt anslutning till bostad är betydelsefullt för barn. Ur ett folkhälso-perspektiv är det viktigt att säkerställa detta. Här spelar till exempel bostadsgårdar och skolgårdar en viktig roll.

Barn och ungas synpunkter:

- Några viktiga platser och funktioner som bör finnas nära hemmet är förskolor, skolor, hållplatser, grönytor, parker, lekplatser, fotbollsplaner och idrottsplatser, bibliotek, badmöjlighet, fritidsgårdar och fritidsaktiviteter, kulturskola, torg, mataffärer och kiosk, bio, platser där en kan spela spel, butiker, kaféer, restauranger och bagerier, tandläkare och vårdcentral. De är viktiga att ha nära för att inte behöva färdas långa sträckor, men även för att inte vara beroende av en vuxen persons sällskap i sin närmiljö.

I texten Bostäder, samhällsservice och teknisk försörjning står:

- Vid planering av nya bostäder är det därför alltid viktigt att säkerställa att det finns tillgång till framförallt skola och förskola eller att plats för ny identifieras.
- Barn från förskoleålder till gymnasiet tillbringar en stor del av sin uppväxt i de miljöer som byggs för utbildning och pedagogisk verksamhet. Dessa miljöer behöver erbjuda mycket goda kvaliteter för att skapa en hälsosam, trygg,

studiefrämjande, rekreativ och kreativ lärmiljö

- Planera för att förskolor och grundskolor i första hand har tillräcklig egen friyta på kvartersmark.

Reflektion:

- Skolan är en av de viktigaste platserna för barn och unga, där tillbringar barn som regel en tredjedel av sin vakna tid och är en av de verksamheterna som barnen menar behöver ligga nära hemmet. Skolan och skolgården är också en mötesplats även utanför skoltid där de unga många gånger träffas och umgås på fritiden. Utifrån barns perspektiv tolkar vi att det är av vikt att säkerställa tillräcklig friyta.

Barn och ungas synpunkter:

- Skapa möjlighet för en variation av fria aktiviteter och funktioner både inomhus och utomhus, i närheten av bostaden och skolan.

I texten Bostäder, samhällsservice och teknisk försörjning står:

- Det är viktigt att det finns många olika slags idrottsanläggningar. Allt ifrån påkostade anläggningar som simhallar, isrinkar och ridanläggningar, till gratis utegym eller öppna fotbollsplaner som inte måste bokas.

Reflektion:

- Fria aktiviteter kan innefatta mer än idrott och gym och bör beaktas.

Barn och ungas synpunkter:

- Förskolor, skolor, hållplatser, grönytor, parker, lekplatser, fotbollsplaner och idrottsplatser... är bra att ha nära för att inte behöva färdas långa sträckor, men även för att inte vara beroende av en vuxen persons sällskap i sin närmiljö.

I texten Bostäder, samhällsservice och teknisk försörjning står:

- Hållbara rörelsemönster ska underlättas genom att säkerställa säkra och trygga skolvägar för barn och ungdomar. Barn bör kunna gå till skola från skolålder, cykla till skolan vid mellanstadieålder och åka kollektivt från högstadieålder.
- Lokaler och anläggningar för sådan samhällsservice som många människor behöver bör lokaliseras så att så många som möjligt av brukarna får nära till dem från sin bostad. Särskilt viktigt är detta för barn, äldre och personer med funktionsnedsättning.

Barn och ungas synpunkter:

- Blanda villor, radhus och större flerbostadshus inom samma område med olika hyresnivåer, av olika storlek, då kan människor från olika sociala grupper mötas. Om bostäder blandas med andra funktioner ger även det en möjlighet för människor att mötas. Men områden kan tappa sin känsla och identitet om man bygger blandat.

I texten Bostäder, samhällsservice och teknisk försörjning står:

- Planera för ett varierat utbud av bostäder såväl vad avser upplåtelseformer och

hustyper som pris- och hyresnivåer för att möta olika behov och en differentierad efterfrågan i hela staden.

- För att främja social blandning och möjliggöra för personer att kunna bo kvar i området genom livets olika skeden behöver bostadsbeståndet kompletteras med det som saknas i området. Efterfrågan och behov förändras med ålder, inkomst och preferenser.
- Planera för att fler småhus ska byggas i mellanstaden och ytterstaden för att ge ett bredare utbud av boendemiljöer, bostadstyper och för en ökad variation i stadsmiljön.

Reflektion:

- Barn och unga menar att vi bör blanda olika sorters bostäder och verksamheter för att vi ska möta olika människor i vardagen, men de uttrycker också att identiteten eller karaktären i ett område inte får gå förlorad.

Barn och ungas synpunkter:

- Gör det enkelt att återvinna och återanvända material. Skapa fler bostadsnära återvinningsstationer och papperskorgar i staden.

”Plaskis” i Majorna är en populär lokal mötesplats.

Foto: Peter Svensson

I texten Bostäder, samhällsservice och teknisk försörjning står:

- Avfallsanläggningar och återvinningscentraler samt beakta behovet av återvinningsstationer på områdesnivå.
- För att vi ska nå ett mer hållbart samhälle så kommer det behövas mer avfallsförebyggande inklusive återbruk... Den typen av verksamheter kan i många fall drivas i bottenvåningar i bostadshus och är normalt inte störande som en del andra anläggningar kopplat till avfall.
- Återvinningscentraler behöver finnas någorlunda jämnt fördelade över staden och ska finnas på platser som är tillgängliga.

Barn och ungas synpunkter:

- Satsa på förnyelsebar energi, framför allt sol- och vindenergi. Gör det enkelt att leva miljövänligt.

I texten Bostäder, samhällsservice och teknisk försörjning står:

- För att möta efterfrågan och stadens miljömål har Göteborg Energi satt ett progressivt mål att leverera all energi baserad på fossilfria bränslen samt återvunnen energi år 2025, vilket förutsätter en rad olika åtgärder.
- Lokal elproduktion i staden är möjlig med vind- och solkraft...
- Göteborg Energi är positiv till utökad elproduktion med vindkraft i Göteborgsområdet givet att det finns tillgänglig och lämplig mark att bygga på. Solelsproduktion är expansiv och intressant på befintliga och nybyggda fastigheter för fastighetsägare och deras samarbetspartner.
- Göteborg energi uppför sin andra storskaliga solcellspark i staden och det kan med rätt förutsättningar vara aktuellt att bygga fler i framtiden.

Reflektion:

- Det konstateras att förnyelsebar energi är intressant och i vissa fall finns pågående projekt. Dock pekas inte lämplig mark ut för vindkraft, eller hur solcellsproduktionen kan utvecklas.

Barn och ungas synpunkter:

- Det ska vara enkelt att omvandla befintliga outnyttjade byggnader till nya bostäder, verksamheter eller mötesplatser.

Reflektion:

- Denna synpunkt kan vi inte hitta någon tydlig skrivning kring i handlingen.

Det är viktigt att det finns tillgång till dagligvarubandel i närområdet där en bor och det bör finnas god kollektivtrafik till sällanvarubandel.

Foto: Lo Birgersson

NÄRINGS LIV & HANDEL

Barn & ungas synpunkter:

Nedanstående synpunkter från de unga har även presentats under kapitlet *Bostäder samhällsservice och teknisk försörjning*. De delar som hör hemma under detta kapitel handlar främst om den kommersiella service de unga lyft som viktiga att i först hand ha nära och även på avstånd, med goda förbindelser till.

Barn & ungas synpunkter:

- Verksamheter som barn och unga tycker att det ska finnas nära där de bor är mataffärer, butiker, köpcenter, kaféer, restauranger och bagerier, biograf, och simhall med bra öppettider. De är bra att ha nära för att inte behöva färdas långa sträckor, men även för att inte vara beroende av en vuxen persons sällskap i sin närmiljö. För barn kan de lokala butikerna och kringmiljön fungera som mötesplatser.

Barn och ungas synpunkter i korthet:

- Torg med butiker, kaféer, restauranger, bagerier, biograf och simhall eller äventyrsbad är viktiga för barn och unga.

HAR BARN & UNGAS SYNPUNKTER PÅVERKAT NÄRINGS LIV & HANDEL?

I texten Näringsliv och handel står:

- I Göteborg ska invånare och besökare erbjudas god tillgång till handel och service... Nya handelsytor som tillkommer i takt med att staden växer med nya invånare ska ske så att det leder till en nära, sammanhållen och robust stad. Det innebär att de nya ytorna i så stor utsträckning som möjligt ska integreras i staden, dvs med närhet till bostäder och arbetsplatser i det sammanhängande bebyggelseområdet.
- Bostadscentrum ska erbjuda bra vardagsservice till invånarna. De riktar sig främst mot boende och arbetande i närområdet... Livsmedelsbutiken behöver värnas och lokaliseras i strategiskt läge inom centrumet.

Kaféer är viktiga mötesplatser för unga i staden

Foto: Lo Birgersson

Reflektion:

- Texten ger utrymme för barn och ungas synpunkter när det gäller att kommersiell service behöver finnas i närmiljön.

Barn och ungas synpunkter:

- Stadens rum ska inte vara för homogena. Det är viktigt med variation och spänning! Det kan vara i form av att ge plats för det oväntade eller ovanliga till exempel intressanta museum, skatepark, plats för djur i staden, eller multifunktionella arenor med olika aktiviteter.

I texten Näringsliv och handel står :

- Planera flexibla mötesplatser i stadsrummet så att de kan anpassas till både vardag och fest.

Reflektion:

- De här mötesplatserna skulle kunna tilltala barn och unga med rätt innehåll. Här kan barn och unga bjudas in till dialog och medskapande.

Göteborgs hamn är Skandinavien största och spelar en stor roll för stadens handels och näringsliv. När staden går från industristad till kunskapsstad frigörs stora centrala områden. Ett stort antal barn har tidigare deltagit i dialogprocesser om utvecklingen av Älvestaden.

Foto: Lo Birgersson

Foto: Lo Birgersson

HÄLSA & SÄKERHET

Barn och ungas synpunkter:

Luftföroreningar, bullerproblematik och risk för olyckor i trafiken är stora problem i staden. Hur vi reser i Göteborg ska inte ha en negativ inverkan på klimatet. De unga uttrycker att eftersom staden ska byggas tät så bör vi bygga på höjden för att ta vara på markyta och för att mer naturmark ska bevaras. Då kan vi utnyttja obebyggda ytor som till exempel befintliga parkeringsplatser och placera parkeringar under jord. Vi kan även bygga ovanpå redan befintliga byggnader. Det kan dock finnas risker med att bygga på höjden, såsom att höga hus kan skugga och ge upphov till mörka stadsrum, eller insyn om det blir för tätt. Genom att bygga nära och funktionsblandat kan vi förhoppningsvis minska utsläpp. Då kan transportbehoven och bilberoende minska, så att människor kan promenera eller cykla. Det gröna är viktigt för staden, träden är värdefulla för den biologiska mångfalden och bidrar till en hälsosammare stadsmiljö.

Utombusbadet i Frihamnen är ett populärt utflyktsmål och erbjuder ett säkert och miljövänligt fritidsalternativ mitt inne i staden.

Barn och ungas synpunkter i korthet:

- Byggandet ska inte ha en negativ inverkan på miljön
- Luftföroreningar och bullerproblematik är problem i staden
- Höga hus kan ge ovälkomen skugga

HAR BARN & UNGAS SYNPUNKTER PÅVERKAT HÄLSA & SÄKERHET?

Barn och ungas synpunkter:

- Eftersom staden ska byggas tät så bör vi bygga på höjden för att ta vara på markyta och för att mer naturmark ska bevaras. Det kan dock finnas risker med att bygga på höjden, såsom att höga hus kan skugga och ge upphov till mörka stadsrum om det blir för tätt. Genom att bygga nära och funktionsblandat kan vi förhoppningsvis minska utsläpp. Då kan transportbehoven och bilberoende minska, så att människor kan promenera eller cykla. Avgaser, luftföroreningar, bullerproblematik och risk för olyckor i trafiken är stora problem i staden. Det gröna är viktigt för staden och träden är värdefulla för den biologiska mångfalden och bidrar till en hälsosammare och mer attraktiv stadsmiljö.

I texten Hälsa och säkerhet står:

- Barn är en av de grupper som är särskilt sårbara för luftföroreningar och särskilt fokus bör därför läggas på att deras utemiljöer som förskolor, skolor och lekplatser, placeras och utformas så att de har så god luftkvalitet som möjligt. Staden behöver också bli bättre på att aktivt använda stadsmiljöns grönska som rening av luftföroreningar.
- Verka för att minska vägtrafikens buller och utsläpp av luftföroreningar
- Planera för god luftkvalitet i boendemiljön, med särskilt fokus på barns utemiljöer
- Planera för tillgång till goda ljudmiljöer, med särskilt fokus på barns utemiljöer.
- Stadsutvecklingen behöver också stödja den generella utvecklingen och arbetet för lägre halter i stadsmiljön. Detta görs genom att gynna rätt sorts fordon och rörelsemönster, genom att förbättra förutsättningar för gång, cykel och kollektivtrafik samt stödja en övergång till elfordon.
- Vårda naturen och dess ekosystemtjänster för att ge ett bra mikroklimat.
- Bevara och planera för mer grönska i staden, exempelvis gröna fasader, parker och gatuträd som ger skugga och en avkylande effekt.
- Värna och öka andelen parker, vattendrag och öppna områden för att bidra till en minskad effekt av värmeöar.
- Använd naturen och dess ekosystemtjänster för att ge ett bra mikroklimat genom att bevara och planera för mer grönska i staden.

Reflektion:

- Höga hus i den täta staden kan innebära en risk för att gårdar inte solbelyses och att, bostäder inte får tillräckligt med dagsljus. Detta är inte beskrivet i detta kapitel.
- Texten fångar upp mycket av det de unga ser som stora problem i staden till exempel buller och luftföroreningar, och hur vi bör värna barns miljöer. Texten beskriver i första hand hur vi kan minska negativa konsekvenser av ett varmare klimat men inte så mycket vad Göteborg kan göra för att förebygga och motverka klimatförändringar. Dock hanterar kapitlet *Hälsa och Säkerhet* egentligen bara klimat utifrån säkerhet, det vill säga behovet av anpassning. Vad översiktsplanen bland annat gör för att förebygga och motverka klimatförändringar tar i huvudsak utgångspunkt i transporter, där gång cykel och kollektivtrafik prioriteras. Dessutom är förtätning med syfte att nyttja befintliga strukturer ett

sätt, samt att det ska vara nära till service och arbete och parker för rekreation. Minskad påverkan på klimatet beskrivs även i andra kapitel:

I texten Begränsa klimatpåverkan och hantera klimatförändringarna står:

- En klimatsmart stad är tät och blandad med närhet till service och goda möjligheter för cirkulära lösningar. Göteborg behöver bidra till att begränsa klimatförändringarna genom att underlätta och möjliggöra hållbar livsstil, exempelvis med ett resurseffektivt transportsystem och energieffektiva byggnader. Det är viktigt att skapa en attraktiv livs- och boendemiljö ur alla aspekter så att till exempel barnfamiljer kan och vill bo kvar samt att stadens invånare kan söka rekreation och avslappning i närområdet.

I texten Begränsa klimatpåverkan och hantera klimatförändringarna står:

- Havet påverkas av klimatförändringarna genom att vattnet blir varmare, regnmängderna ökar vilket minskar salthalten och drar med sig näringsämnen från land. En ökad koldioxidhalt i atmosfären innebär att havet blir surare. Havsnivån förväntas stiga allt mer när de landbundna isarna fortsätter att smälta. Genom att skydda den marina naturmiljön skapas bättre förutsättningar för mångfald i ekosystemen och motståndskraft mot förändringar.

Det måste finnas närhet till platser för rörelse och lek med bra luft- och ljudmiljöer.

Foto: Lo Birgersson

5. SYNPUNKTER FRÅN STADENS UNGDOMS- ORGANISATIONER

Närmare 250 barn och unga mellan 8-17 år i alla stadsdelar hade hittills gett sina synpunkter på översiktsplanen. Vi ville nu träffa fler barn och unga för att stämna av med dem - hade vi fått fram någon sorts kärna av vad de unga tycker är angeläget när vi utvecklar Göteborg? Vi tog Göteborgs stads Ungdomsfullmäktige, stadens ungdomsråd och några ungdomsorganisationer till hjälp. Strax efter vi satt igång vår dialogturné, kom Coronapandemin i vägen vilket fick följder för vår tänkta workshopserie. Vi hann träffa ungdomsfullmäktige och tre av ungdomsråden, mötte några unga digitalt och vi fick skriftliga synpunkter av några av dem vi inte kunde träffa.

Foto: Frida Winter

UNGDOMSFULLMÄKTIGE

Göteborgs stads Ungdomsfullmäktige består av 101 ungdomar från hela Göteborg. De är mellan 12-17 år och diskuterar tillsammans olika frågor som rör unga i Göteborg. Ungdomarna bestämmer själva vilka frågor som ska diskuteras. Genom ungdomsfullmäktige har den som är ung möjlighet att påverka kommunens nämnder, styrelser, bolag och förvaltningar.

Ungdomsfullmäktiges ledamöter och ersättare är indelade i utskott. I utskotten arbetar de med frågor som de själva tycker är viktiga att ta upp med politikerna. Exempel på frågor är skola, kollektivtrafik, fritid, miljö, säkerhet och trygghet. Ungdomsfullmäktige har ett utskott som kallas stadsutskottet. Inom utskottet arbetar de med frågor som rör stadsutveckling, miljö och kollektivtrafik.

Vi bjöd in stadsutskottet till en workshop för att få deras synpunkter på översiktsplanens övergripande strategier; nära, sammanhållen och robust. Vi hade förberett frågor utifrån var och en av strategierna att ta utgångspunkt i.

Nära

Om vi ska få plats för fler människor behöver vi förtäta staden. Men vi ska förtäta för att höja kvaliteter och hushålla med resurser. Det kan vi bland annat göra genom att bygga där vi redan bor, men inte bygga bort det vi tycker är viktigt och bra.

Hur tänker ni att vi kan utveckla staden för att göra vardagen bättre för barn och unga?

Ungdomarna i stadsutskottet menar att det är viktigt med tillgänglighet till fritidsaktiviteter både nära och på längre avstånd. Fritidsgårdar och gärna ett bibliotek ska finnas nära där en bor och mötesplatser ska finnas både inomhus som utomhus.

Förskolor och skolor ska ligga nära ens bostad, för då är en inte beroende av skjuts av föräldrar, eller att kollektivtrafiken inte fungerar. Flera av utskottets medlemmar tycker att till exempel köpcentrum, arenor och simhallar ska finnas på platser där de saknas. Ett geografiskt exempel är att Bergsjön vare sig har en arena eller simhall. Psykisk ohälsa är en viktig fråga för många unga och en realitet för vissa idag. Några i gruppen menar att det går att koppla ihop såväl fysisk som psykisk hälsa med gröna miljöer. Därför behöver vi fler grönområden, parker, natur, öppna ytor och skog. Det gröna är viktigt då det bidrar till frisk luft. Cykel ses som ett klimatsmart alternativ och därför behövs fler och bättre cykelvägar, både snabba och långsamma banor.

Sammanhållen

Ungdomarna i stadsutskottet tror att ett sätt att öka sammanhållningen i staden kan vara genom att utöka och effektivisera kollektivtrafiken. Och så ska det vara enkelt att resa, med korta bytestider och med tydliga informationstavlor och tidtabeller så att det är lätt att förstå hur en ska göra för att resa. Viktigast är nog att kollektivtrafiken ska upplevas som trygg. Trygghets- och säkerhetsfrågor är stora för de unga i stadsutskottet. Det ska kännas bra att röra sig i staden under olika årstider och tider på dygnet. Förslag om till exempel kameror och fältgrupper som inte egentligen är frågor för översiktsplanen förekommer i vår dialog. Men även vikten av mötesplatser med fritidsaktiviteter - vilket ju skapar förutsättning för att platserna är befolkade - lyfts. En bra mötesplats är och upplevs öppen, överblickbar, befolkad, välkött och belyst, när det behövs. De bör finnas på gångavstånd och ska funka för det oplanerade, och alla ska vara välkomna. De unga menar att det är själva aktiviteterna som gör en mötesplats. Kaféer ska också finnas, men en ska kunna vara där utan att köpa något. I vårt samtal säger några att ibland spelar det fysiska avståndet till en mötesplats eller till till exempel en simhall inte någon roll bara det finns snabb transport. Andra säger att det spelar roll om badhuset ligger i en stadsdel där man inte känner sig säker, eller hemma. Alla verkar var överens om att tillgänglighet till platser, aktiviteter och funktioner ska vara rättvist och jämlikt fördelade i staden.

Robust

Göteborg skall utvecklas på ett sätt som är ekologiskt hållbart för framtiden. Göteborg ska vara en grön stad med bra livsmiljöer. I den gröna staden skall alla ha nära till grönska, parker och naturområden och de ska vara lätta att nå. Ungdomarna i stadsutskottet föreslår att vi bör bygga med miljövänliga material, när vi bygger nytt men också återanvända byggnader som redan finns, och inte riva. Det är viktigt att som privatperson göra det en kan, till exempel panta, återvinna och köpa secondhand. Därför behöver vi underlätta så att det går att vara miljövänlig. När det handlar om delaktighet så säger de unga att vi måste prata med många barn om översiktsplanen, inte bara med de som sitter i ungdomsfullmäktige, till exempel ungdomsföreningar, elevråd och ungdomsråd. Vi bör informera kontinuerligt om processen och hur vi vill utveckla staden och använda olika media, för att kommunicera. Avslutningsvis menar stadsutskottet att vi ska låta barn och unga vara medskapande i stadsutvecklingen och ställer en retorisk fråga: *Vem har sagt att barn vill leka på platser som de vuxna designat?*

Foto: Lars Jonsson

UNGDOMSRÅD

I Göteborg finns ungdomsråd i olika delar av staden. De pratar med politikerna som bestämmer i områdena om saker som är viktiga för unga.

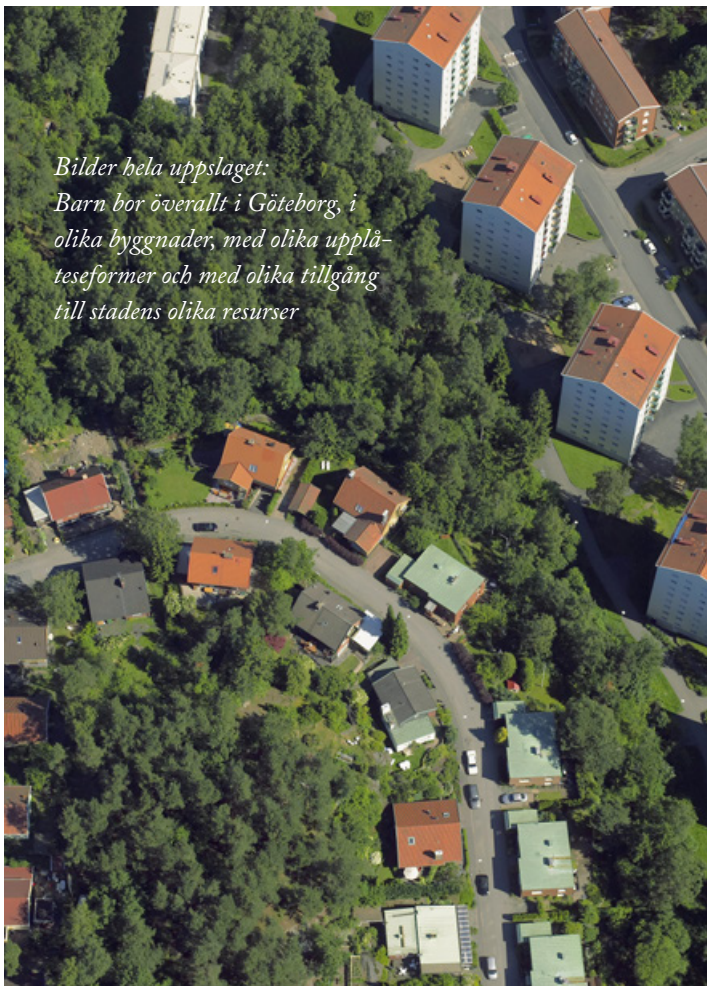
Vi kontaktade ansvariga för ungdomsråden och träffades för att lägga upp ett bra sätt att föra dialog med de unga. Som tidigare beskrivits blev förutsättningarna för dialogen annorlunda när Coronapandemin slog till och vi fick ändra upplägget för vår workshopserie skulle kunna gå att genomföra. Vi hann träffa tre av ungdomsråden, samt få vissa inspel från enstaka medlemmar i övriga råd, vilket var väldigt värdefullt. Syftet med workshoparna var att stämma av synpunkterna från dialogen i skolorna för att se om de unga i ungdomsråden tyckte på liknande sätt. Vilken stad vill unga ha? Genom att resonera om hur vi har det idag, med vad som är bra och mindre bra kan vi förhoppningsvis också beskriva vad som är den goda staden för unga i Göteborg.

De teman vi samtalade kring var:

- Bostad
- Mobilitet
- Skola
- Fritid
- Kultur
- Grönområden och närhet till vatten.
- Handel och torg.
- Arbetsplatser
- Mötesplatser inomhus och utomhus.
- Vill du bo kvar eller flytta från din stadsdel, nu eller i framtiden? Varför?
- Vad är den allra viktigaste frågan för Göteborg framåt, tycker du?

Under samtalen så kom synpunkter fram som översiktsplanen inte kan omhänderta, men som vi ändå valt att ta med i texten.

*Bilder hela uppslaget:
Barn bor överallt i Göteborg, i
olika byggnader, med olika upplä-
telsesformer och med olika tillgång
till stadens olika resurser*

ÖSTRA GÖTEBORGS UNGDOMSRÅD

De unga som var med på workshopen bor i Bergsjön, Kortedala och Kviberg.

Bostad

De unga i Östra Göteborgs ungdomsråd bor i radhus, villa eller i lägenhet, varav någon i bostadsrätt och några i hyresrätt. Flera uttrycker att det är viktigt att bo där en har nära till skola och nära till att ta sig till stan. Det som är bra med att bo i hyresrätt är att kunna få hjälp av fastighetsskötaren, om något ska lagas och att en slipper betala om något går sönder. Nackdelen är att hyrorna kan höjas. En berättar att hen bor i villa och det är bra för att det finns en trädgård, då kan hen släppa ut sin hund, men det är otryggt då huset ligger en bit in i skogen. En som bor i bostadsrätt tycker att det är bra att mer kunna bestämma om hur det ska se ut i lägenheten, men anser att det inte är lika fritt som att bo i en villa.

Mobilitet

De unga i Östra Göteborgs ungdomsråd anser att det är lätt att röra sig i sitt närområde. När de ska ta sig till övriga delar i stan åker de spårvagn och buss, även om några säger att de ibland blir körda med bil. Kapaciteten är tillräcklig på kollektivtrafiken, men det händer att avgångar ställs in samt att det under kvällstid går färre turer vilket inte är bra. Snabbare turer in till centrum skulle uppskattas. Någon upplever sig ha en otrygg väg till och från hållplatsen. De unga påpekar att de saknar sommarlovskorten, som innebar att de kunde resa utan kostnad även sommartid. Detta är ett ämne de kontinuerligt lyfter på möten de har med stadsdelsnämndspolitikerna.

Skola

De unga i Östra Göteborgs ungdomsråd tycker det är bra om skolan ligger nära, eller nära en hållplats. Det är också viktigt att det finns en skolgård vid skolan. De flesta trivs i den skola de går i. Någon går i en privat skola med ganska strikta regler och där lärarna inte lyssnar så bra på eleverna, de har heller inte någon bra skolgård.

Fritid

De unga i Östra Göteborgs ungdomsråd har många fritidsintressen. De spelar instrument, dansar, hänger med familj och kompisar och framförallt är de engagerade i olika föreningar och likande som finns runt om i staden, men även i närmiljön. Dock tycker

några att det inte finns så mycket platser för fritidsaktiviteter. Något som saknas i Bergsjön är enligt rådet en simhall.

Kultur

De unga i Östra Göteborgs ungdomsråd menar att det finns ett kulturutbud, speciellt i Bergsjön. Men de flesta lockas inte av det som finns och någon säger att hen inte har tid. Till biblioteket går en ibland till exempel för att studera, men öppettiderna kunde stämma mer utifrån vad de unga behöver. Frågor kommer upp kring det nya kulturhuset som ska öppna i Bergsjön snart. Vem är det till för? Vad ska en kunna göra där?

Grönområden med närhet till vatten

De unga i Östra Göteborgs ungdomsråd berättar att det finns både närhet till grönområden, skog och lekplatser, särskilt i Bergsjön och Kortedala och att det är viktigt. Några saknar närhet till vatten men lyfter att Bergsjöbadet finns.

Handel och torg.

De unga i Östra Göteborgs ungdomsråd redogör för att det finns mataffärer i närheten av bostaden, en till två minuter från hemmet. Vidare lyfter de unga fram pizzerior, kafé, en second butik och en klädaffär som exempel på kommersiell service. De flesta handlar (eller föräldrarna) maten lokalt men de åker till Nordstan eller Allum i Partille om de ska köpa något annat. Någon har långt till butik och menar att det varit bra att ha dem i närmiljön.

Arbetsplatser

De unga i Östra Göteborgs ungdomsråd radat upp en mängd olika arbetsplatser i sin stadsdel. Det är till exempel matbutiker, kiosker, pizzerior, samt offentliga verksamheter såsom skolor, bibliotek, secondhand, vårdcentral, tandläkare, räddningstjänsten och stadsdelskontoret. Någon nämner byggarbetsplatser, en annan skriver att där hen bor finns inga arbetsplatser. En säger att hen skulle kunna tänka sig att jobba i sin stadsdel.

Mötesplatser inomhus och utomhus

De unga i Östra Göteborgs ungdomsråd träffar vänner på fritidsgården, hemma eller på någon annan typ av mötesplats. Det som är viktigt med en fritidsgård/bemannad mötesplats är att de som arbetar där är trevliga och att det finns en familjär känsla. Några går till en skolgård och spelar till exempel basket, eller bara hänger. En del brukar träffas vid någon lekplats. Någon reser till centrum och träffar kompisar och saknar mötesplatser för folk i samma ålder i området. Även Nordstan, Avenyn och Allum omnämns som platser för möten.

Framtiden

De unga i Östra Göteborgs ungdomsråd har delade meningar om de vill bo kvar i stadsdelen eller inte. Några vill upptäcka nya platser, i Sverige och utomlands, med bättre klimat och närmare till allt. Flera vill åka utomlands och studera. Någon vill bo i en villa mellan stad och landet. Någon är osäker på om hen vill bo kvar medan en annan säkert vill stanna i stadsdelen.

VÄSTRA GÖTEBORGS UNGDOMSRÅD

De som var med på workshopen bor i Ekebäck , Grimmered och Tynnered.

Bostad

De unga i Västra Göteborgs ungdomsråd som var med på workshopen bor i lägenhet eller villa. De som bor i lägenhet i Tynnered trivs med det, men ett par lyfter att det är dålig belysning i området. Några bor i villa, trivs med det och i stadsdelen, bland annat för att det är vårdat, fint och mysigt och att det är nära till havet. Någon beskriver sitt villaområde som välbärgat. En annan anser att villaområden lätt kan bli lite tråkiga, att de är tillrättalagda, och att samma typ av människor bor där. Men lyfter å andra sidan att när det är blandat kan det samtidigt bli tydligt hur segregerat det är. Hen menar att det bildas ”öar” av olika typer av människor med olika förutsättningar.

I framtiden vill flera av de unga i rådet bo i centrala Göteborg i lägenhet. Flera av de som bor i villaområdena uttrycker att de gärna bor kvar men menar att det i dessa områden inte finns den typen av bostäder (mindre hyreslägenheter) och särskilt inte till överkomliga priser. De flesta är överens om att det ska finnas olika sätt att bo på i Västra Göteborg.

Mobilitet

De unga i Västra Göteborgs ungdomsråd åker spårvagn eller buss när det ska ta sig runt i staden. För en del funkade det bra, men flera lyfter att bussar går ganska sällan och kollektivtrafiken tar tid. Det handlar främst om dåliga anslutningar då flera måste byta färdmedel för att ta sig från hemmet till till exempel gymnasieskolan. Någon berättar att själva resan kan ta tjugo minuter men väntetiderna kan vara en halvtimme, vilket gör att det kan ta närmare en timma att ta sig in till centrum. Någon lyfter den stora leden som en barriär mellan Tynnered och Frölunda och att allt bygger på att ta sig till Frölunda torg. Det går fortare att gå längs leden istället för att vänta på en buss. Att cykla kan vara problem för några då cykelstöder är vanliga. Det är också långt från busshållplatser för de som bor längre ut i villaområdena. Någon påpekar att det kan ta tre minuter att åka bussen där en går av och sen 23 min att gå till huset. flera lyfter att föräldrar skjutsar till träningar och liknande aktiviteter. Hållplatserna vid Marklandsgatan och (särskilt) Beryllgatan upplevs tråkiga och otrygga.

Skola

De unga i Västra Göteborgs ungdomsråd menar att en bra skola är fräsch, väl omskött, och har bra lärare och övrig personal. Skolgården används inte så mycket när en går på

högstadiet, men någon lyfter att Pävélundskolan har en tråkig skolgård. Pendlingstiden är viktig för de unga, flera säger att de väljer gymnasieskola efter hur lång tid det tar att resa. En person säger att hens skola är dålig för att det är mycket skadegörelse.

Fritid

De unga i Västra Göteborgs ungdomsråd har olika fritidsintressen. Några dansar på andra ställen i staden, och hade velat dansa mer om det inte tagit så lång tid att sig dit, eller vara beroende av vuxna som kör. 1200 kvadrat, Ungdomens hus vid Frölunda Torg, nämns samt Högsbo basket.

Kultur

De unga i Västra Göteborgs ungdomsråd menar att det finns bibliotek och platser för kultur i stadsdelen, runt Frölunda Torg. Flera uttrycker att de inte går till kulturhuset eller biblioteket för att de är trista ställen. Simhallen gillar de inte heller. Det finns en kulturskola i kulturhuset och det finns möjligheter att se på aktuella filmer till ett billigare pris, men miljön gör att det känns mindre värt och har lägre status. Flera av de unga säger att de hellre åker till Stadsbiblioteket och pluggar för då vill kompisarna följa med. Någon säger att det borde finnas fler platser för kultur och inte bara vid Frölunda torg.

Grönområden med närhet till vatten

Några av de unga i Västra Göteborgs ungdomsråd, menar att det är dåligt med grönområden men det är nära till skogen och till havet. Någon menar att det är långt till skogen särskilt då en vill ta med sin hund på promenad. Ruddalen nämns som en bra plats att idrotta och träna på. Flera är inne på att det är viktigt med det gröna, någon säger att grönska väcker harmoni och motverkar stress, en annan menar att grönska och växtlighet gör att det blir mysigare än i centrala stan, och att det är viktigt med grönt även där. Någon påpekar att vissa löpslingor (t ex Brandmansslingan) är otrygg att springa på.

Handel och torg

De unga i Västra Göteborgs ungdomsråd nämner att på Frölunda torg finns det många butiker. Samt att det finns snabbmatställen, men att det mesta finns i centrala stan. Flera menar att det är välförsörjt med livsmedelsbutiker i Västra Göteborg. Några saknar kaféer.

Arbetsplatser

De unga i Västra Göteborgs ungdomsråd har inte så mycket att säga om denna fråga. Frölunda sjukhus lyfts fram, någon ser det som att det finns många arbetsplatser och en annan uttrycker att det är svårt att få sommarjobb.

Mötesplatser inomhus och utomhus

De unga i Västra Göteborgs ungdomsråd verkar överens om att det saknas platser att mötas på. Ekumeniska kyrkan är ett ställe som erbjuder ungdomar en mötesplats. Några drar runt i området, hänger vid staketet utanför ICA, eller på en skolgård, i spelbutiken. Andra ses hos vänner (men alla kan inte ta hem många vänner) eller shoppar, hänger på Frölunda Torg, åker till centrala stan och går på kafé, och på sommaren ses man på stranden. Flera lyfter att det saknas mötesplatser inomhus som inte kostar pengar. Det borde finnas aktiviteter i närmiljön. Några menar att det finns dåligt med mötesplatser och hittar en ingen så träffas en inte. Fler ställen behövs och information om att de finns måste nå ut till alla.

*Fitidsgården Majkens i Majorna
Linné.*

MAJORNA LINNÉS UNGDOMSRÅD

Bostad

Merparten av medlemmarna i Majorna Linnés ungdomsråd bor i lägenhet, och några bor i villa. Flera av dem beskriver att de bor centralt och att de har nära till det mesta såsom butiker, gym, och samhällsservice - samtidigt som de har närhet till fotbollsplaner, parker och natur. Många kan tänka sig att flytta från Majorna Linné, till exempel till villor vid havet, större lägenheter i centrum eller utomlands.

Mobilitet

De unga i Majorna Linnés ungdomsråd går, cyklar, åker moped eller åker kollektivt. De upplever att det är smidigt att röra sig i staden oavsett om det är i den direkta närmiljön eller handlar om längre transportsträckor. Det är viktigt att detta även fungerar i framtiden. Ungdomarna definierar den lokala fotbollsplanen, hela Majorna, Järntorget och Centralenområdet som centrum.

Skola

Merparten av medlemmarna i Majorna Linnés ungdomsråd är nöjda med sina skolor, som de har i sin närmiljö. Några beskriver att det finns bra kompisar och bra lärare på skolorna och att de inte vill byta till någon annan skola, men någon trivs inte med lärarna. Flertalet upplever att skolgårdarna inte är bra. Att det är grus istället för gräs, och att skolgården inte är gestaltad på ett bra och intressant sätt. Någon uppger att de inte har någon skolgård.

Fritid

De unga i Majorna Linnés ungdomsråd utövar en mängd olika typer av fritidsaktiviteter. Några exempel på fritidsintressen är: dans, fotboll, spel, keramik, bad, gym, mountainbike, innebandy och Youtube. Flertalet nämner Majkens fritidsgård som ett bra ställe där de vill vara – men att öppettiderna behöver att utökas. Det behöver också finnas andra ställen där de kan träffas inomhus utan att det kostar. Några uppger att det saknas belysning på fotbollsplanerna när det inte är träning, och några uppger att de saknar en biograf, eller möjlighet att åka rullskridskor i närheten av där de bor.

Kultur

De flesta uppger att de har nära både till bibliotek och kulturhus. Några besöker biblioteken ofta men merparten ser ingen anledning att gå till varken bibliotek eller kulturhus. Samtidigt finns en önskan om att det behöver finnas fler samlingsställen för unga i Göteborg.

Grönområden med närhet till vatten

De unga i Majorna Linnés ungdomsråd tycker att det finns tillgång till grönområden i deras närhet, Slottsskogen, Änggården, Skansen Kronan, ”Plaskis” och småparker nämns som viktiga platser som måste finnas kvar. I Slottsskogen saknar ungdomarna möjlighet till bad och de vill ha fler fotbollsplaner.

Handel och torg.

De unga säger att de har nära till matvarubutiker och dagligvaruhandel. När det gäller sällanvaruhandel handlar en del kläder på nätet, andra på Andra långgatan, men de flesta handlar kläder i Nordstan, dit det finns bra kollektivtrafik.

Arbetsplatser

Exempel på arbetsplatser som medlemmarna i Majorna och Linnés ungdomsråd beskriver finns i området är matvarubutiker, förskola, skola, fritidsverksamhet, kontor och företag som riktar sig mot design. Några av dem kan erbjuda bra sommarjobb, men flera nämner att de hellre vill välja jobb/sommarjobb efter typen av arbete och inte efter den geografiska platsen.

Mötesplatser inomhus och utomhus

De unga träffas hemma hos varandra, på fotbolls- och idrottsanläggningar och på fritidsgården Majkens. Några platser som nämns som mötesplatser är: 4gott och Majvallen, Ekedal, Stigbergstorget, ”BK”, spelbutiker, kaféer, och utomhus. Det finns i dagsläget bara en inomhusplats för unga som inte kostar något och det är fritidsgården Majkens. I Göteborg är det inte alltid ett bra klimat för att vistas utomhus – därför är det viktigt att det finns mötesplatser inomhus för barn och unga i Göteborg.

Framtiden

Många kan tänka sig att flytta från Majorna Linné på sikt. Några för att bosätta sig utomlands eller vid havet, någon beskriver att de inte vill utsätta sina barn för en brottslig miljö och därför vill flytta från Göteborg..

Foto: Annf Rydberg

Entré till Hisingens ungdomsråds lokaler i Lundby.

HISINGENS UNGDOMSRÅD

Bostad

Merparten av medlemmarna i Hisingens ungdomsråd bor i lägenhet och trivs med det. Några av medlemmarna menar att det är bra att bo i flerfamiljshus eftersom det är nära till alla trevliga grannar.

Mobilitet

De flesta av medlemmarna använder sig av kollektivtrafik, såsom spårvagn eller buss, för att ta sig fram i staden. De unga tycker att kollektivtrafiken fungerar bra och går med täta turer.

Skola

De flesta av medlemmarna i Hisingens ungdomsråd uppskattar de skolor som de går på. Saker de värdesätter med skolan är att de får studera, ta ansvar och vakna på morgonen, träffa vänner. "Bamba" (skolbispisningen) är också omtyckt. Någon nämner att det är väldigt trafikerat utanför skolbyggnaden som ligger centralt, och att det därför inte är någon lugn studiemiljö. Några nämner att det är positivt med en stor skola eftersom det finns många nya att lära känna, men att det kan kännas lite opersonligt.

Fritid

Merparten av de unga träffar vänner, studerar och är utomhus på fritiden. Flera spelar fotboll. De unga tycker att det borde satsas mer på att tjejer ska få möjlighet att ta mer plats inom idrotten.

Kultur

När det gäller tillgång till kultur så uppger medlemmarna att det finns bibliotek och kulturhus i närheten, men att de flesta evenemangen sker inne i centrala stan.

De flesta tycker att bibliotek upplevs som tråkiga. Alla bibliotek borde vara mer som stadsbiblioteket med ett stort och liknande utbud. Det bör också finnas många platser att studera på. De unga menar att det kan finnas olika typer av kulturhus. Exempel på vad ett kulturhus kan innehålla är fritidsgård, kulturskola och teater. Medlemmarna i Hisingens ungdomsråd menar att det är positivt att många olika kulturer finns representerade på ett kulturhus och där en bor.

Grönområden och blågröna stråk

Ungdomarna upplever att de idag har tillgång till skog och parker och Svarte Mosse nämns som ett exempel på ett bra grönområde. Flera av medlemmarna menar att det är av stor vikt att det finns mycket grönområden i närmiljön.

Handel och torg

Medlemmarna upplever att de har god tillgång till dagligvaruhandel i närmiljön, men att sällanvaruhandel så som klädaffärer inte finns i nära anslutning till där man bor.

Arbetsplatser

Volvo är ett exempel på en arbetsplats i ungdomarnas närmiljö. Flera av dem skulle kunna tänka sig att arbeta där eller någon annanstans i närheten.

Mötesplatser inomhus och utomhus

Ungdomarna träffas oftast utomhus, inne i stan eller i deras närområde – och sällan hemma hos varandra. De upplever att de saknar olika typer av mötesplatser.

Framtiden

De flesta vill gärna bo kvar där de bor idag, så länge de går i skolan. Merparten uppskattar att känna till området där de bor, men de upplever att känslan av otrygghet ökar i takt med att kriminaliteten ökar. Det är något som kan få dem att flytta i framtiden.

POWER OF THE YOUTH

Power of the youth 2021 bildades 2014 inför jubileets fokusår "Av och med unga". Gruppen arbetar för att unga ska få mer inflytande och vara delaktiga i utvecklingen av Göteborgs jubileumssatsningar. Tillsammans verkar gruppen för att ungas behov tas tillvara i staden, hela vägen fram till 2021 och därefter. Gruppen består av 15 personer mellan 15–26 år från olika stadsdelar. Utvecklingen av gruppen sker stegvis och medlemmarna tar nu själva fram hur de vill arbeta och vad de vill fokusera på. Genom detta bidrar de till Göteborgs Stads mål att öka ungas inflytande och delaktighet.

Bostad

Gruppens medlemmar kommer från olika stadsdelar och bor på olika sätt; i hyresrätt, bostadsrätt, radhus och villa, men gemensamt är att de trivs där de bor. De flesta beskriver att de har nära till grönområden och natur och att det är något som de värdesätter högt. De flesta av medlemmarna upplever också att de har närhet till butiker och handel, men de värderar närhet till natur före närhet till handel. Många upplever att det finns en god gemenskap där de bor.

Mobilitet

De unga i Power of the youth går eller tar cykeln när de skall förflytta sig i sitt närområde. När de vill ta sig längre sträckor eller ta sig utanför staden är det genom kollektivtrafik. För det mesta fungerar det bra och de har närhet bussar och spårvagnar. I vissa fall kan det vara begränsande att bo utanför city eftersom

kollektivtrafiken till dessa resmål går mer sällan eller inte alls kvällstid.

Gamlestads torg nämns som ett exempel på en bra resnod, med många möjligheter för att transporta sig åt flera håll i staden.

Skola

Medlemmarna i Power of the youth är nöjda med sina skolor. De flesta har valt skola utifrån att det skall vara lätt att ta sig dit och ta sig hem. Många studerar i centrum och där finns det närhet till god kommunikation med mera. För de som transporterar sig längre sträckor till sin skola är kollektivtrafiken en viktig förutsättning. De flesta uppger att tillgång till grönyta och platser för utomhusvistelse är viktiga – särskilt på vår- och sommarhalvåret. Det behöver finnas en variation i miljön och närhet till vatten och eller grönytor utanför skolans områden. Det är också viktigt med platser inomhus, med tillgång till internet, toalett och någonstans att värma medhavd mat.

Fritid

De flesta upplever att de har nära till olika typer av fritidsaktiviteter dit de kan ta sig genom att gå, cykla eller åka kollektivt. I vissa fall handlar det om mer specifika intressen, som silversmide, klättermat, teater eller ridning. Då är det viktigt att det finns kollektivtrafik som fungerar och inte medför en allt för lång restid. Om det är så blir en beroende av bil (och någon som kan köra en om en inte själv har bil och körkort). Någon beskriver att det saknas närhet till väl upplysta naturområden och mötesplatser som till exempel kaféer. Kulturskolan och vuxenskolan nämns som bra fritidsverksamheter.

Kultur

De flesta i Power of the youth uppger att de har närhet till bibliotek eller bokbuss. Tillgången till kulturhus upplevs som blandad – men gemensamt för bibliotek och kulturhus är att de unga inte tycker att de har ett innehåll som känns relevant för dem. Ett sätt att göra det mer intressant för unga är om de kan vara med och påverka innehållet och att det finns kaféer i anslutning till dessa verksamheter.

Grönområden med närhet till vatten

De unga i Power of the youth tycker att de har relativt nära till parker, grön- och naturområden. Merparten lyfter att det är viktigt att dessa områden får finnas kvar och att de inte byggs bort när staden utvecklas och förtätas. Det är viktigt att det finns sammanhängande grönområden och inte bara träd mellan husen. Några beskriver att de värdesätter närheten till sjö, hav och miljöer där man kan släppa ut sina husdjur. Det är också uppskattat med närhet till löpslingor, fotbollsplatser och idrottsmöjligheter.

Handel och torg.

Medlemmarna i Power of the youth har alla nära till matbutiker och dagligvaruhandel i sitt närområde. Några gör sina dagliga inköp i närområdet och en del beskriver att det finns matbutiker i närheten men att de väljer andra matbutiker lite längre bort eftersom priset är mer fördelaktigt där. Några handlar på matbutiker i anslutning till arbetsplatsen eller på nätet.

Arbetsplatser

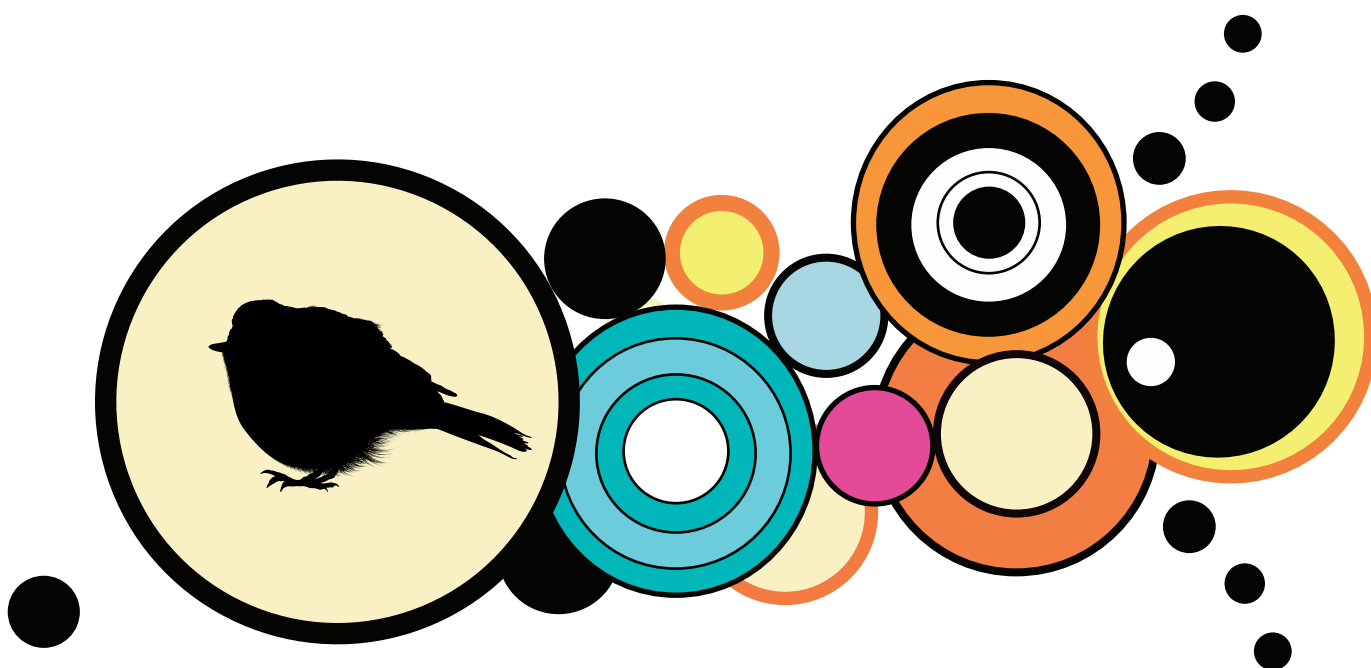
Exempel på arbetsplatser som de unga nämner finns i deras närhet är matbutiker, skolor, sjukhus, äldreboenden, restauranger, kontor. Merparten kan tänka sig att arbeta i närheten av där de bor eller i centrum inom till exempel någon av dessa branscher. Någon påpekar att det bör finnas viss distans till arbetsplatsen så att det blir en tydlig skillnad mellan privatliv och yrkesliv.

Mötesplatser inomhus och utomhus

De unga i Power of the youth träffas oftast hemma hos varandra, på kaféer, restauranger, gårdarna mellan husen, parker och fritidsgårdar när de har öppet. De tycker att det finns för få platser att mötas på för unga i Göteborg. Speciellt när det är dåligt väder, kalla årstider eller när man bor trångt är det viktigt att det finns mötesplatser även inomhus där man inte måste betala. Viktigt för en mötesplats oavsett om det är inomhus eller utomhus är att det finns tillgång till toaletter. Några bra mötesplatser som nämns är Frilagret, Palmhuset och Saltholmen.

Framtiden

Merparten av medlemmarna är nöjda med de platser där de bor, men ungefär hälften av dem uppger att de vill flytta. För en del handlar det om att det inte finns möjlighet till boende i rätt prisklasser där de bor idag, för andra kan det handla om att arbetsmarknaden är sådan att de måste söka sig till andra storstäder för att hitta ett jobb. Hälften av gruppen vill stanna i Göteborg. Den andra halvan av gruppen vill flytta från Göteborg till andra delar av Sverige eller världen. Centralt för medlemmarna är att de vill ha närhet till centrum och kollektivtrafik oavsett vart de bosätter sig och de vill kunna skaffa egen lägenhet eller villa.

PASSALEN

Passalen är en ideell allmännyttig förening som verkar för allas rätt till ett meningsfullt och aktivt liv. Passalens fokusgrupp är barn och unga vuxna med funktionsvariation. Förutom Göteborg, så finns även Passalen i Kungsbacka, Karlstad & Kungälv. Verksamheten är föräldrafri, och utvecklas utifrån medlemmarnas tankar och behov. Genom att ge tillgång till kravlösa, egenvalda aktiviteter på fritiden tillsammans med andra arbetar man för delaktighet, och för att ge självförtroende och självkänsla. Klubbby Passalen är ett uppdrag baserat på modellen Integrerad Arena, som möjliggör inkludering av barn och unga vuxna med funktionsvariation i stadsdelens/kommunens öppna fritidsutbud.

Vi träffade en av dessa klubbar, för att få deras synpunkter på översiktsplanens utvecklingsstrategier nära, sammanhållen och robust. Under en kreativ workshop, undersökte Passalens medlemmar hur det fungerar i sina närområden, hur de färdas i staden, vilka mötesplatser som är viktiga, och hur staden kan skapa goda livsmiljöer.

NÄRA

De unga deltagarna från Passalen lyfter vikten av att ha nära till skog, gräsmattor och parker. Man uppskattar när park och skog finns på gångavstånd från hemmet, och önskar bättre tillgång till den typen av miljöer i de fall där deltagarna inte har dessa i sitt närområde. Man vill kunna promenera, vara utomhus och uppleva natur, men det finns också en uppskattning i att bara ha naturområden nära till hands, och ha utsikt från hemmet som innefattar växtlighet och grönområden.

Slottskogen tas upp som ett positivt exempel på en parkmiljö där man gärna vistas. Närhet till kulturhus, bibliotek, museum, klubbhus och fritidsgårdar är något som lyfts fram som viktigt att ha bättre tillgång till. Det är också önskvärt att kunna resa dit med kollektivtrafik. Musikfestivaler nämns som betydelsefulla.

Det är också viktigt med närhet till mataffärer, och ett ökat utbud av restauranger nära hemmet efterfrågas. Även aspekter kring motion och bad tas upp - idrottsplatser i närmiljön ses som något positivt, och det finns en önskan om tillgång till badplatser i närheten av där en bor.

Det som absolut tydligast dyker upp som något en ser som problematiskt i sitt närområde, och det en helst vill se en förbättring kring är trafikfrågan. Mycket trafik och farliga korsningar tas upp som ett problem. Närhet till hållplatser för kollektivtrafik samt platser för cyklar är saker en vill se mer av, närmare hemmet.

SAMMANHÅLLEN

Kollektivtrafik och gående lyfts som de huvudsakliga sätten att ta sig runt. Dessa färd sätt behöver fungera bra, med väl upplysta gång- och cykelbanor samt en utökad kollektivtrafik med fler och närmre hållplatser. Omhändertagna knytpunkter uppskattas och känns trygga. Det skall vara smidigt och trevligt att färdas i staden.

Ett exempel som lyfts på en bra mötesplats kopplad till att färdas genom staden, är nya Brunnsparken. Brunnsparken känns fin, fräsch, mysig och det är trevligt med grönskan man lagt till.

När en lämnar sitt närområde så är det i huvudsak för att träffa kompisar, gå på kafé, gå på bio, shoppa, ta sig till jobb, aktiviteter och till Passalen.

Inomhusaktiviteter som bio, shopping, klubbar och dans tas upp som viktiga. Spelkaféer, kattkaféer och MC-klubbar nämns särskilt.

Frågan om ett mångkulturhus i centrala Göteborg tas upp, som kan kompletteras av utspridda kulturhus över hela staden.

Mötesplatserna skall vara varierande och tillåta olika typer av intressen.

Det skall vara lätt att ta sig till dessa mötesplatser, och utemiljöer runt dessa skall hållas fräscha och vara mysiga.

Mötesplatser utomhus anses också viktigt, men dessa behöver förbättras med tak och väderskydd för att fungera året om. Slottskogen nämns ännu en gång som en

omtyckt park, och en skulle gärna se fler parker likt denna.

ROBUST

Grönområden återkommer som mycket viktiga för de unga i Passalen. Genom att bevara och planera för fler grönområden blir staden en trevligare plats att leva på, och luften blir bättre. Det skall vara lätt och smidigt att ta sig till grönområden för att uppleva naturen nära sitt hem.

Biltrafik ses som både störande och som en fara. Genom att minska bilismen nära bostäder och utöka kollektivtrafiken kan vi hjälpas åt att minska på utsläpp. Fokus bör även sättas på andra gröna resätt, som cykel och gång, men även elbilar och platser att ladda dessa.

Det upplevs som att staden lägger mer tid på att bygga nytt, än på att renovera och bevara. Hur kan vi ta vara på det vi redan har i större utsträckning?

Att få vara delaktig och informerad om vad som händer i staden är både viktigt och kul. De unga uppmanar till fortsatt dialog med Passalen!

Det finns en önskan av att ha direkt närhet till parker och naturområden på gångavstånd av där en bor.

Foto: Lo Birgersson

6. FORTSATT ARBETE

Här kan du läsa om förslag till fortsatt arbete med barn och ungas synpunkter på översiktsplanen, samt reflektioner över hur staden skulle kunna utveckla sitt arbetsätt för barn och ungas perspektiv i stadsplaneringen.

*Det skall finnas mötesplatser för barn
med plats för, lek, vila, hopp, skutt och
spring.*

Foto LoBirgersson

VILKEN PÅVERKAN HAR BARN & UNGAS SYN- PUNKTER HAFT?

I flera sammanhang kan vi se att barn och ungas synpunkter redan funnits mer eller mindre tillgodosedda i översiktsplanen. Någon enstaka gång har synpunkter och idéer fått direkt avtryck i texterna. Vi ser också att några av barnens idéer inte tillgodosetts eller tagits omhand. Det senare kan bero på flera saker: att de av projektgruppen inte bedömts relevanta, att avvägningar har gjorts mot andra intressen eller att det är frågor som inte hanteras i en översiktsplan, till exempel för att de är för specifika eller för detaljerade. Sammantaget syns mycket av det barnen haft synpunkter på, i de tematiska inriktningarna.

Om de mest utmärkande synpunkterna, hade blivit inriktningar för kommande planering så skulle det kunna se ut som nedan.

Bostad:

- Passande bostad åt alla. Alla barn och unga ska ha en bostad. Inga barn ska behöva uppleva negativ trångboddhet eller hemlöshet.

Mötesplatser utomhus och inomhus:

- För små barn med plats för fri rörelse och lek samt vila, frizoner för unga samt mångfunktionella platser för alla. Plats för idrott. Alla barn ska ha jämlik tillgång till sådana mötesplatser.

Grönt och blått:

- Tillgång till grön, välgestaltad, definierat tillräcklig friyta. Gröna bostadsgårdar, grönytor mellan husen och gröna skol- och förskolegårdar nära hemmet. Tillgång till badhus, badplatser samt vatten som upplevelse i staden.

Kollektivtrafik:

- Trygga och trivsamma hållplatser, inklusive vägen dit. Snabb, smidig och koordinerad kollektivtrafik. Alla barn och unga ska kunna ta sig till olika målpunkter på ett snabbt och tryggt sätt, med smidiga byten. Hållplatser ska upplevas trygga.

Skolan:

- Behöver för yngre barn ligga nära hemmet. Skolan är också en mötesplats även utanför skoltid. Alla barn ska ha tillgång till en skola med mycket goda kvaliteter för att skapa en hälsosam, trygg, studiefrämjande, rekreativ och kreativ lärmiljö.

Tillgång till handel:

- För barn är ofta de lokala butikerna mötesplatser. Alla barn ska ha tillgång till lokala kommersiella verksamheter som butiker och kaféer i sin närmiljö. Sällanköpshandel ska enkelt kunna nås kollektivt.

Barns och ungas rörelsefrihet:

Barn och unga behöver kunna leka fritt samt gå och cykla till de funktioner som behövs i vardagen. Alla barn och unga ska på ett tryggt och säkert sätt kunna

leka och röra i sig i sin närmiljö, samt transportera sig runt om i staden, även utan vuxens sällskap.

Klimat:

- Barn ska kunna leva miljövänligt. Satsa på förnyelsebar energi, nära återvinningsstationer, miljövänligt resande.

HUR TAR VI OMHAND BARN & UNGAS SYNPUNKTER?

Det kan konstateras att det ofta är svårt att bedöma om de synpunkter som tagits omhand i översiktsplanen kommer att få ett verkligt avtryck och finnas med hela vägen till ett genomförande. Det skulle därför vara intressant att föra en dialog om hur de mest utmärkande synpunkterna skulle kunna tas omhand. Det skulle kunna vara ett förslag på ett fortsatt arbete med barn och ungas synpunkter. Översiktsplanen borde kompletteras med en inriktning för ett fortsatt arbete som inkluderar detta.

Vidare skulle till exempel nedanstående mål kunna följas upp på:

- Antal planer som är relevanta utifrån barn och ungas synpunkter, där barnkonsekvensanalysen inkluderat dialog och medskapande med barn och unga.
- Utvärdering av den byggda miljön i de processer där barn och unga deltagit i dialog och medskapande, för att se om vi får bättre miljöer när vi inkluderar barns perspektiv.

Foto: Frida Winter

REFLEKTIONER OM ARBETSPROCESSEN

Arbetet med *Barn och ungas perspektiv på Göteborgs Stads förslag till ny översiktsplan* har pågått under drygt tre år, från det att en första kontakt mellan stadsbyggnadskontoret och kulturförvaltningen togs till det att denna rapport färdigställts. Det har varit en lång process och under tiden som gått har arbetet med översiktsplanen förändrats och utvecklats. Vi kan konstatera att mycket av det barnen tycker är viktigt för framtiden också speglas i texterna för Göteborgs nya översiktsplan. Något att reflektera över är att skolklasserna fick uppgiften och förutsättningarna att de skulle planera utifrån översiktsplanens huvudstrategier att vi ska skapa en nära, sammanhållen och robust stad. De fick alltså givna förutsättningar att förhålla sig till och inte möjlighet att lämna oberoende åsikter. Även i vår dialog med ungdomsorganisationerna fick de givna frågeställningar att förhålla sig till. Det arbetssätt vi valt, allt ifrån skolworkshops, återkoppling, samverkan med projektgrupp, hur barnens synpunkter införts och påverkat texterna, bör utvärderas.

En annan reflektion är att staden behöver skapa en tydligare struktur för att involvera barn och unga i stadsplanering. I BKA - stadens modell för barnkonsekvensanalyser står att läsa: *Hur har ni samlat in och tagit hänsyn till barn och ungas synpunkter och kunskaper* - vilket innebär att vi ska föra dialog med barn. I Göteborgs stads Kulturprogram står: *Barn och unga ska kunna påverka såväl kulturutbudet som formandet av staden*. Arbetet med *Barn och ungas perspektiv på Göteborgs Stads förslag till ny översiktsplan* har genomförts i samverkan mellan stadsbyggnadskontoret och kulturförvaltningen. Ett tydligare samarbete inom staden för barn och ungas eget perspektiv på planering och gestaltning vore eftersträvänsvärt. Det skapar förutsättningar för barn och ungas möjlighet till inflytande och delaktighet, i att forma staden, samhället och sina egna liv.

Göteborg i december 2020

Mie Svennberg, översiktsplanerare, inriktning social hållbarhet och barnperspektiv, Göteborgs Stad Stadsbyggnadskontoret

Lars Jonsson, arkitekturkonsultent för barn och unga, Göteborgs Stad Kulturförvaltningen

Tack till Anna Hydén och Avin Mahammad, arkitektur- och designpedagoger, samt Sofia Eriksson, praktikant

